

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Bakalářská diplomová práce

Katedra muzikologie

FILHARMONIE GUSTAVA MAHLERA V JIHLAVĚ (2003–2018)

GUSTAV MAHLER FILHARMONY IN JIHLAVA BETWEEN 2003 AND 2018

Václav Šlehubr

Katedra muzikologie

Vedoucí práce: doc. PhDr. Eva Vičarová, Ph.D.

Studijní program: Uměnovědná studia

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Filharmonie Gustava Mahlera v Jihlavě (2003–2018) vypracoval samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum

.....

Podpis

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování doc. PhDr. Evě Vičarové, Ph.D. za její cenné rady, a především trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěl poděkovat PhDr. Drahomíře Majerové, Mgr. Jiřímu Jakešovi a Vladimíru Holešovi za potřebné informace a materiály.

Obsah

Úvod	6
Stav bádání.....	7
1 Jihlava a hudební kultura 20. století	9
1.1 Dům Gustava Mahlera	9
1.2 Festival Gustava Mahlera	9
1.3 Horácký symfonický orchestr	10
1.4 Sborová tělesa	10
1.5 Horácké divadlo.....	11
1.6 Dům kultury a odborů	11
2 Počátky Komorní filharmonie Vysočina	12
2.1 První odehrané koncerty v letech 2003–2004	13
3 Působení filharmonie v letech 2005–2018	16
3.1 Koncertní sezona 2005	16
3.2 Koncertní sezona 2006	19
3.4 Koncertní sezona 2007	21
3.5 Koncertní sezona 2008	23
3.6 Koncertní sezona 2009	27
3.7 Koncertní sezona 2010	31
3.7 Koncertní sezona 2011	34
3.8 Koncertní sezona 2012	36
3.9 Koncertní sezona 2013	38
3.10 Koncertní sezona 2014	40
3.11 Koncertní sezona 2015	42
3.12 Koncertní sezona 2016	44
3.14 Koncertní sezona 2017	45

3.15 Koncertní sezona 2018.....	47
5 Festival sborového umění Jihlava a Filharmonie Gustava Mahlera.....	50
6 Profily šéfdirigentů.....	52
6.1 Mgr. Jiří Jakeš (*1967).....	52
6.2 Lubomír Šrubař (*1953).....	52
Závěr.....	53
Shrnutí.....	57
Summary.....	58
Zusammenfassung.....	59
Soupis pramenů a literatury.....	60
Anotace.....	66

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybral Filharmonii Gustava Mahlera v Jihlavě, jež je na scéně šestnáctým rokem. Je potřeba ocenit snahu zakládajících členů, kterým se za nelehkých podmínek povedlo založit nové symfonické těleso, jež si získalo uznání, a především oblibu nejen jihlavských posluchačů vážné hudby. Musíme si uvědomit, že v současné době nevzniká moc nových profesionálních symfonických těles. Touto skutečností je pro mě jihlavské těleso výjimečné.

Bakalářská práce mapuje vývoj prvních patnácti let existence jediného profesionálního symfonického tělesa, působícího v Kraji Vysočina. Klade si za cíl nastínit dramaturgii koncertů jednotlivých sezon a v závěru ji vyhodnotit. Pro lepší přehled jsou jednotlivé sezony koncipovány podle kalendářního roku, jelikož filharmonie začala koncerty podle klasického modelu, reflektující školní rok, řadit až od roku 2009. Práce se věnuje především jihlavským koncertům, ale nejsou opomenuty zájezdní představení, např. do Golčova Jeníkova.

Práce je členěna do čtyř kapitol. První kapitola podává stručný nástin jihlavského hudebního života. Druhá kapitola se zabývá vznikem tělesa a jeho prvními veřejnými koncerty. Třetí kapitola podává podrobnější přehled jednotlivých sezon (2005–2018). Mapuje počty odehraných koncertů, řádných, mimořádných, zájezdních i výchovných. Dále popisuje dramaturgický rádius s konkrétními příklady provedených děl. Kapitola také reflektuje proměnu repertoáru, jenž se střídal podle současných trendů a zájmu publika (provádění děl nonartificiální hudby). Čtvrtá kapitola pojednává o účasti filharmonie na každoročně konaném Festivalu sborového umění Jihlava, jehož je od roku 2005 nedílnou součástí.

Stav bádání

Činností Filharmonie Gustava Mahlera se nezabývala žádná odborná publikace. Důvodem je fakt, že těleso působí relativně krátkou dobu a koncertuje především v Kraji Vysočina.

V první kapitole o jihlavském hudebním životě 20. století jsem čerpal z následujících publikací: *Kulturně historický průvodce městem Jihlava*,¹ *Jihlava Gustava Mahlerovi*,² *Horácké divadlo Jihlava 2000–2005*,³ *Horácké divadlo 2010–2015*.⁴

Jihlavskou hudební kulturou se také zabývalo několik diplomových prací. Čerpal jsem z diplomové práce J. Sedlákové, jež pojednává o jihlavské sborové kultuře⁵ a bakalářské práce J. Lervákové, která se zabývá hudebními pořady v Horáckém divadle Jihlava.⁶ Kromě zmíněných zdrojů jsem čerpal z ročenky PS Campanula⁷ a ročenky DKO⁸ a z internetových stránek Horáckého divadla Jihlava⁹ a PS Melodie.¹⁰

Ke stylovému zařazení jednotlivých skladatelů jsem čerpal z knih *Československý hudební slovník osob a institucí*¹¹ a *The New Oxford Companion to Music*.¹²

Cenným zdrojem informací se pro mě kromě webových stránek instituce¹³ staly programy koncertů, jež si těleso uchovávalo. Nicméně jejich archiv nezahrnoval programy všech odehraných koncertů. V Jihlavských listech pravidelně o činnosti filharmonie informoval kulturní žurnalista J. Varhaník. Zdrojem dramaturgie

¹ JAROŠ, Zdeněk a Karel KŘESADLO. *Kulturně historický průvodce městem Jihlava*. MěÚ v Jihlavě: --- 1996.

² KLUKANOVÁ, Ludmila (2010). *Jihlava Gustavu Mahlerovi*. Parola: 2010.

³ FILA, Josef a kol. *Horácké divadlo 2000–2005*. Jihlava: Ekon, 2005.

⁴ FILA, Josef a kol. *Horácké divadlo 2005–2015*. Pelhřimov: Tiskárna a vydavatelství 999, 2015.

⁵ SEDLÁKOVÁ, Jana. *Pěvecké sbory města Jihlavy*. České Budějovice 2008. Diplomová práce (Mgr.). Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra hudební výchovy.

⁶ LEVÁKOVÁ, Jana. *Horácké divadlo a hudba*. Brno 2013. Diplomová práce (Bc.). Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Katedra hudební vědy.

⁷ JIRÁK, Pavel a Petr BAMBULA (2000). *Patnáct let Pěveckého sdružení Campanula 1985-2000*. Jihlava: Pěvecké sdružení Campanula., 2000.

⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *DKO JIHLAVA 1960-2010*. Jihlava: Ofestová tiskárna DKO.2010.

⁹ „Horácké divadlo Jihlava“, zdroj WWW <http://www.hdj.cz/>.

¹⁰ „Melodie Jihlava“, zdroj WWW <https://www.melodiejihlava.cz/>.

¹¹ ČERNUŠÁK, Gracian, Bohumír ŠTĚDROŇ a Zdenko NOVÁČEK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.

¹² ARNOLD, Denis, ed. *The new Oxford companion to music*. Oxford: Oxford University Press, c1983. ISBN 0-19-311316-3.

¹³ „Filharmonie Gustava Mahlera“, zdroj WWW <https://www.f-gm.cz/>.

jednotlivých sezon poskytl i místní tisk (*Jihlavské listy a Mladá fronta Dnes*). Z relevantních internetových zdrojů uvádím webovou stránku Jihlavského deníku, jenž vychází také v tištěné podobě.

Pro hodnocení interpretační úrovně orchestru se staly důležitými prameny recenze výše zmíněných periodik, přestože tisk nereflekoval koncertní činnost pravidelně. Nejprínosnějším zdrojem recenzí se staly *Jihlavské listy*, do kterých občasně přispívali muzikologové Jana Součková a Ladislav Fučík.

V neposlední řadě důležité informace o chodu a organizaci poskytlo vedení tělesa, ředitelka D. Majerová, šéfdirigent J. Jakeš a manažer V. Holeš.

1 Jihlava a hudební kultura 20. století

Jihlava je od roku 2002 krajským a statutárním městem Kraje Vysočina s přibližně 51 tisíci obyvateli. Bylo založeno počátkem 13. století díky odkrytí stříbrných nálezů. Z tohoto důvodu se Jihlava ve středověku považovala za město stříbra. V pozdější době byla centrem dálkového obchodu a soukenictví. V současnosti se Jihlava pyšní gotickými a renesančními památkami, které se díky svému počtu a kvalitě řadí k nejvýznamnějším v celé střední Evropě. V roce 1982 získala statut Městské památkové rezervace.¹⁴

1.1 Dům Gustava Mahlera

Rodina Gustava Mahlera přišla do Jihlavy 22. října 1860. Mladý Gustav se zde začal učit hrát na klavír a stal se studentem jihlavského gymnázia. V městském (dnes Horáckém) divadle poprvé veřejně vystoupil v roce 1870. Mahler v Jihlavě setrval do roku 1875. V současné době je možno navštívit bývalý dům rodiny Mahlerů, ve Znojenské ulici č. 4, kde je umístěna expozice mapující skladatelův život a vztah k Jihlavě.

1.2 Festival Gustava Mahlera

Již od roku 2002 organizuje Společnost Gustava Mahlera každý rok mezinárodní festival k uctění odkazu Gustava Mahlera, s podtitulem „Hudba tisíců“. Dramaturgicky pestré koncerty nabízejí kromě klasické hudby přesah na pole nonartificiální hudby. Projekt hostí umělecké soubory jak z České republiky, tak z různých koutů světa.¹⁵ Ve dvou sezonách tohoto festivalu vystoupila také Filharmonie Gustava Mahlera (dříve Komorní filharmonie Vysočina). Společnost Gustava Mahlera také dokončila rekonstrukci Mahlerova rodného domu v Kalištích u Humpolce.

¹⁴ JAROŠ, Zdeněk, KŘESADLO, Karel. *Kulturně historický průvodce městem Jihlava*. MěÚ v Jihlavě: 1996, s.7–12.

¹⁵ Například: Symfonický orchestr hl. města Prahy FOK (2002), Pražská komorní filharmonie, Janáčkova filharmonie Ostrava, Slovenská filharmonie (2006), Vojenská dechová hudba Olomouc (2006), pěvecký recitál Thomase Hampsona (2010), Academic Choir and Orchestra (2011) Napa Valley Youth Symphony (2012), Filharmonie Hradec Králové (2015), Filharmonie Pardubice (2015 (Programy k jednotlivým koncertům).

1.3 Horácký symfonický orchestr

Počátkem 60. let 20. století v Jihlavě vznikl Horácký symfonický orchestr, ve kterém hráli především pedagogové jihlavské základní umělecké školy. Jeho činnost ukončila Sametová revoluce.¹⁶ S orchestrem občasně vystupoval i Horácký smíšený pěvecký sbor. Prvním společně divácky úspěšným provedeným dílem, pod taktovkou dirigentů K. Noska a L. Fučíka, byla opera B. Smetany *Hubička*.¹⁷

1.4 Sborová tělesa

Jihlavská hudební kultura je zejména spjata s tradicí sborového umění. Mezi nejvýznamnější pěvecké soubory patří Pěvecké sdružení Campanula, Pěvecký sbor Foerster a Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie.

Pěvecké sdružení Campanula, s původním názvem Komorní pěvecký sbor Campanula, bylo založeno H. Zadinovou v roce 1985. V roce 1991 došlo k přejmenování na Pěvecké sdružení Campanula. Jeho hlavním sbormistrem se stal v září 1990 P. Jiráček. Sdružení spolupracovalo s několika sbormistry, např. V. Bělským, J. Noskem, P. Pišou či J. Krčkem. Těleso také kooperovalo s několika hudebními skladateli, např. P. Ebenem a R. Rejškem. PS Campanula doprovodila instrumentální seskupení China blue Jihlava, Bohemian Brass Ensemble, Sukův komorní orchestr Praha a jiné. Spolupracovala také s mnoha sólisty, kterými jsou např. J. Dymáčková, P. Baueršíma, D. Fučíková či L. Vítková. Sbor má ve svém repertoáru různorodé skladby, avšak převažuje duchovní hudba.¹⁸

Pěvecký sbor Foerster byl založen roku 1927 z pěveckého kroužku zaměstnanců železnic. Je sborem s jednou z nejstarších tradic pěveckých sborů v Jihlavě. Byl veden již několika sbormistry, nyní jej řídí P. Brada. Sbor podnikl několik zájezdů po České republice: Blansko, Telč, Břeclav a mnoho dalších. Nejdůležitějším okamžikem v historii tělesa bylo vystoupení na festivalu Pražské jaro v roce 1988, kde sbor

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ SEDLÁKOVÁ, Jana. Pěvecké sbory města Jihlavy. České Budějovice 2008. Diplomová práce (Mgr.). Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra hudební výchovy, s. 31.

¹⁸ JIRÁK, Pavel a Petr BAMBULA (2000). *Patnáct let Pěveckého sdružení Campanula 1985-2000. Jihlava: Pěvecké sdružení Campanula, 2000, s. 8-16.*

zazpíval Smetanovu *Českou píseň*. Repertoár se skládá zejména z lidových písní a duchovních skladeb, obsahuje také díla zahraničních autorů.¹⁹

Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie byl založen v roce 1998 jako amatérský sbor. Jeho cílem bylo podpořit kulturní život Jihlavy. Zakládajícím členem a dlouhodobým sbormistrem byl J. Jakeš, který nyní diriguje těleso Filharmonie Gustava Mahlera. V současnosti obě tělesa spolu intenzivně spolupracují. O hlasovou výchovu ve sboru pečuje D. Fučíková, ředitelka Základní umělecké školy v Jihlavě. Melodie v Jihlavě každým rokem pořádá adventní a vánoční Zpěvy, Jarní koncert, Melodie v zahradě a Půlnoční koncert. Rozličný repertoár zahrnuje lidové písně, evergreeny i klasickou a duchovní hudbu.²⁰

1.5 Horácké divadlo

Jedinou profesionální divadelní scénou Kraje Vysočina zastává instituce Horácké divadlo Jihlava, založeno v roce 1940.²¹ V současné době dramaturgii tvoří činohry, které jsou obohaceny i nepravidelným nastudováním muzikálu, avšak orchestrální doprovod bývá k hudebním inscenacím většinou zastoupen nahrávkou.²² Z finančních důvodů nemá vlastní orchestr. Roli dirigenta a korepetitora v divadle od roku 1993 do 2016 působil L. Šrubař, jenž je také spoluzakladatel jihlavské filharmonie.²³

1.6 Dům kultury a odborů

Funkcionalistická budova, postavena za minulého režimu, slouží jihlavské kultuře dodnes. Dům kultury a odborů v Jihlavě přináší jihlavským divákům především produkci hostujících uměleckých souborů České republiky. Kromě interpretů populární hudby a činoherních scén jsou v divadelním sále uváděny operní a baletní představení.²⁴

¹⁹ BOHÁČEK Lubomír. Kronika Foersteru z roku 1984, in: Archiv tělesa.

²⁰ SEDLÁKOVÁ, Jana (2008). *Pěvecké sbory města Jihlavy*. České Budějovice. Diplomová práce, 2008, s. 70-73.

²¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Horácké divadlo 2000–2005*. Jihlava: Ekon, 2005.

²² LEVÁKOVÁ, Jana. *Horácké divadlo a hudba*. Brno 2013. Diplomová práce (Bc.). Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Katedra hudební vědy, s 33.

²³ „Horácké divadlo“. (2019) zdroj WWW <https://www.jihlava.cz/horacke-divadlo/os-43688>

²⁴ Častými hostujícími operními divadly jsou například jsou: Moravské divadlo Olomouc, Jihočeské divadlo České Budějovice, Severočeské divadlo v Ústí nad Labem, z baletu Ruský klasický balet St. Petersburg.

2 Počátky Komorní filharmonie Vysočina

Myšlenky o založení filharmonie v Jihlavě pojali Lubomír Šrubař a Jiří Jakeš v roce 2002. Reagovali tak zejména na skutečnost, že Kraj Vysočina jako jeden z mála krajů České republiky nedisponoval vlastním orchestrem.²⁵ Nejbližší filharmonická tělesa nalezneme v Praze, Brně, Pardubicích či Českých Budějovicích.

Oba zmínění představitelé si dali za cíl vzbudit zájem veřejnosti o klasickou hudbu a navázat na kulturní dědictví, které v kraji zanechaly významné hudební osobnosti, především Gustav Mahler, Bedřich Smetana, Václav Stamic, bratři Vraničtí a další.

K absenci profesionálního hudebního tělesa na Vysočině L. Šrubař, který se stal prvním šéfdirigentem poznamenal: *„Spolu s Jiřím Jakešem nám šlo o to doplnit chybějící článek v kulturním životě Jihlavy a krajem a povzbudit zájem o posluchače o tzv. vážnou hudbu. Je to trochu národní obrození. Musíme se sami uživit a kolik peněz získáme, tolik mezi hudebníky rozdělíme, byť by nebyli hodnoceni tak, jak by být měli. Aniž bych se chtěl dotknout amatérských hudebníků, budeme se přitom snažit držet profesionální obsazení tělesa.“*²⁶

Symfonické těleso se povedlo ustanovit 21. února 2003 ve formě občanského sdružení (dnes zapsaný spolek) s názvem Komorní filharmonie Vysočina (dále jen KfV), který byl změněn v roce 2011 na Filharmonii Gustava Mahlera. Tehdy se vedení filharmonie rozhodlo název změnit, aby uctilo památku skladatele, který je s Vysočinou spjatý a dále jistě proto, aby poukázalo na své velkoorchestrální obsazení a schopnost realizovat náročnější díla.

Hlavní idea spočívala ve vytvoření orchestru, ve kterém by hráli profesionální hudebníci. Je samozřejmé, že management nově založené instituce na prvním místě nabídnul angažmá profesionálním hudebníkům z Vysočiny. Těleso začínalo na bázi ansámblu o dvanácti až patnácti hudebnících, ale do budoucna se počítalo se vznikem klasického symfonického orchestru. Hudebníci zkoušeli v prostorách jihlavské základní umělecké školy. Plánovaným vyústěním jejich činnosti se staly abonentní

²⁵ BUČEK, Jaroslav: „Kraj ani města na Vysočině zatím žádný orchestr nezřizují“, in: *Deník Vysočina*, 18. 3. 2004, s. 9.

²⁶ Tamtéž.

koncerty, výchovné koncerty pro školy, provádění operních děl a pořádání hudebního festivalu.²⁷

Kromě hledání nových hudebníků a vhodných prostor se filharmonie potýkala s finančními problémy. Kraj Vysočina finančně podpořil pouze vybrané koncerty. S žádostí o grant u Ministerstva kultury ČR rovněž zřizovatel filharmonie neuspěl.²⁸ Nicméně i přes tyto počáteční obtíže se podařilo odehrát první koncerty. Paradoxem zůstává, že se první představení filharmonie neodehrálo ani v Jihlavě, ani v Kraji Vysočina, ale v Libáni u Jičína.

2.1 První odehrané koncerty v letech 2003–2004

První koncerty se uskutečnily v Libáni u Jičína 15. a 16. prosince 2003 pod taktovkou Jiřího Jakeše. V místním libáňském kostele se rozeznělo dílo J. V. Stamice (*Sinfonia A dur*) a duchovní hudba²⁹ D. A. F. Miličinského, skladatele chrámové hudby 18. století.³⁰ Orchester s sebou přivezl i jihlavský pěvecký smíšený sbor Melodie (dále jen JSPS Melodie) a společně provedly známé i méně známé latinské a české koledy, převážně od barokních a klasicistních skladatelů, určené pro smyčcový orchestr. Händelovo *Hallelujah* z oratoria *Mesiáš* slavnostně ukončilo první koncert tělesa. Z tisku se dozvídáme, že vystoupení obou jihlavských těles bylo kladně přijato zdejším publikem a obě tělesa dostala pozvání na velikonoční benefiční ples v libáňském kostele.³¹ Filharmonie v roce 2003 také odehrála tři vánoční koncerty pro základní školy v Náchodě.³²

Rok 2004 byl vyhlášen *Rokem české hudby*, což se KfV jevilo příhodně k představení se jihlavskému publiku. Co se týče organizace tělesa, tak se během roku konalo několik konkurzů na doplnění hráčů některých nástrojových skupin, především

²⁷ JANDOVÁ, Barbora: „Vysočina má konečně v Jihlavě svou profesionální filharmonii“, in: *Jihlavské listy*, 6. 4. 2004, s. 9-10.

²⁸ BUČEK, Jaroslav: „Kraj ani města na Vysočině zatím žádný orchestr nezřizují“, in: *Deník Vysočina*, 18. 3. 2004, s. 9.

²⁹ V programu blíže neurčeno.

³⁰ ČERNUŠÁK, Gracian, Bohumír ŠTĚDRŮN a Zdenko NOVÁČEK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965, s. 99.

³¹ BUČEK, Jaroslav: „Kraj ani města na Vysočině zatím žádný orchestr nezřizují“, in: *Deník Vysočina*, 18. 3. 2004, s. 9.

³² JANDOVÁ, Barbora: „Vysočina má konečně v Jihlavě svou profesionální filharmonii“ in: *Deník Vysočina* 6. 4. 2004, s. 9-10.

smyčkových, kterých bylo v té době v regionu nedostatek.³³ KfV ve své druhé sezoně odehrála čtrnáct koncertů.

Orchestr se poprvé představil jihlavskému publiku 14. dubna slavnostním koncertem k Roku české hudby. V Horáckém divadle se o průvodní slovo postaral herec divadla Z. Dryšl. Hudebníci uvedli výběr z děl J. S. Bach, J. Haydna, F. Bendy, J. Suka a dalších autorů.³⁴ Ve Vivaldiho *Stabat mater* přednesl sólový part kontratenorista L. Moravec a árii Rosiny z Rossiniho opery *Lazebník sevillský* zazpívala sopranistka Dana Fučíková.³⁵ Výkon stěžejního koncertu hodnotil šéfdirigent L. Šrubař těmito slovy: „Diváci nás přijali velmi hezky. Přes drobné chybičky odvedl orchestr dobrý výkon.“³⁶

Oslavy vstupu České republiky do Evropské unie se nevyhnuly ani filharmonii. Těleso 30. dubna vystoupilo na Masarykově náměstí v Jihlavě a společně s pěveckým sborem Melodie předneslo Beethovenovu Ódu na radost.³⁷ Srpnový promenádní koncert v rámci Jihlavského kulturního léta se odehrál pod širým nebem a přilákal dost posluchačů. Ve snaze oslovit nové diváky byl zde zařazen populární repertoár, skládající se ze skladeb z období romantismu, ale i hudby J. Lenonna.³⁸

Orchestr provedl 5. prosince vánoční mši Zdeňka Lukáše *Radujme se všichni v Pánu*, za doprovodu pěveckých sborů z Vysočiny: Dětského pěveckého sboru Gaudim, Pěveckého sboru Foerster, Pěveckého sboru Smetana a JSPS Melodie. Následovaly tři adventní koncerty pro Jihlavu. Kromě tradiční vánoční hudby zde zazněly duchovní skladby G. Muffata a G. Fingra. Půlnoční koncert uzavřela *Česká mše vánoční* J. J. Ryby opět s JSPS *Melodie*.

Těleso odehrálo 11. dubna benefiční koncert v kostele Svatého Ducha v Libáni. Vystoupilo opět s SPS *Melodie* a sólových partů se ujali sopranistka Dana Fučíková a tenorista Jiří Kulhánek. Dramaturgii koncertu tvořily klasicistní světské i duchovní skladby.³⁹ Na koncertě zaznělo Mozartovo *Laudate Dominum*, Haydnova *Missa Brevis*

³³ „JV“: „Nová filharmonie se představí“, in: *Jihlavské listy*. 13. 4. 2004, s. 9.

³⁴ J. S. Bach – *Air*, A. Dvořák – *Valčík A dur op.54*, J. Haydn – *Missa Brevis in B*, J. Suk – *Serenáda Es – dur*, F. Benda – *Sinfonia in C*. (Archiv filharmonie).

³⁵ Archiv filharmonie.

³⁶ „ČTK“: „Filharmonie Vysočina poprvé před publikem“, in: *Deník Vysočina*, 19.4. 2004, s. 8.

³⁷ Dobrý den, Evropo!“, in: *Kraj Vysočina*, č. 4, duben 2004.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

on B, z orchestrálních skladeb mannheimská *Sinfonie A dur* J. V. Stamice. V červenci se uskutečnil první zahraniční zájezd. Orchester odcestoval do rakouského Retzu a scénickou hudbou Mendelssohna-Bartholdyho doprovodil Shakespearovou hru *Sen noci svatojánské* v podání divadelního spolku *Orpheus*.⁴⁰

Pro jihlavské školy hudebníci pořádali v jarních měsících tři výchovné koncerty s cílem seznámit žáky s nejvýraznějšími hudebními skladateli českých dějin. Plánem šéfdirigenta L. Šrubaře bylo uskutečňovat výchovné koncerty i za hranicemi regionu.⁴¹

Rok 2004 byl pro filharmonii průlomový. Poprvé se představila jihlavskému publiku. Před KfV stála zásadní otázka, zda bude přijata jihlavským publikem. Devět uskutečněných koncertů jistě u obou zakladatelů podnítilo víru v další rozvoj tělesa.

⁴⁰ Archiv filharmonie

⁴¹ Tamtéž.

3 Působení filharmonie v letech 2005–2018

V následujících podkapitolách se budu věnovat koncertním sezonám jihlavské filharmonie od roku 2005 do roku 2018. Ve sledovaných obdobích budu analyzovat řádné, mimořádné, zájezdní koncerty a v neposlední řadě výchovné programy pro školy z regionu, popřípadě jiné akce.

3.1 Koncertní sezona 2005

V roce 2005 došlo k organizačním změnám. Šéfdirigentem orchestru se stal Jiří Jakeš. L. Šrubař se vzdal role šéfdirigenta kvůli pracovnímu vytížení v Horáckém divadle. Nicméně s filharmonií externě do roku 2014 nadále spolupracoval, zejména jako hráč na cembalo a klavír. V tomto roce filharmonii začal pracovat na nové pozici manažera Vladimír Holeš. Na postu ředitelky působila Vlasta Navrkalová.

V rámci třetí koncertní sezony orchestr odehrál v Kraji Vysočina 22 vystoupení. Kromě jihlavského orchestrálního abonentního cyklu se jednalo o dva komorní, tři mimořádné, čtyři zájezdové koncerty a v neposlední řadě čtyři výchovné programy pro školy. Důležitou událostí roku se stalo hostování P. Šporcla. Od toho to roku se těleso stalo emeritním orchestrem tradičního Festivalu sborového umění Jihlava.⁴²

Cyklus čtyř abonentních orchestrálních koncertů probíhal v sálu jihlavského hotelu Gustav Mahler. Tyto koncerty se konaly: 30. března, 25. května, 7. září a 30. listopadu. Dramaturgie těžila z barokního a klasicistního repertoáru (A. Vivaldi – *Concerto grosso d moll op. 3 č. 11*, A. Corelli – *Concerto Per la notte di Natale*, G. F. Händel – *Concerto grosso op. 6 č. 1* či W. A. Mozart – *Divertimento D dur*), jistě z důvodu komorního obsazení tělesa. Skladby těchto autorů tvořily kmenový repertoár prvních sezon. Kromě představitelů zmíněných hudebních epoch filharmonici nastudovali také *Holbergovu suitu G dur* romantického autora E. Griega a skladbu místního skladatele, jihlavského rodáka, A. Noska, jehož *Horácké tance* zazněly ve světové premiéře. Na závěrečném adventním koncertě byl uveden následující repertoár: *Árie Terinky* z Dvořákovy opery *Jakobín*, Michnova koleda *Chtíc, aby spal*, koleda *Tichá noc*, Mozartovo *Laudate dominum*.⁴³ Kromě sólistů při této příležitosti vystoupil

⁴² Tématu je věnována samostatná kapitola.

⁴³ „JV“: „Filharmonie s Danou Fučíkovou“, in: *Jihlavské listy*. 19. 11. 2005, s. 9.

jihlavskému publiku dobře známý JSPS Melodie, který v závěru koncertu společně se sólisty zazpíval *Pastorální mši A dur*, představitele české kantorské tvorby první poloviny 19. století, J. E. Krypty.⁴⁴ V sólových pěveckých partech vystoupili Dana Fučíková (soprán), Lucie Jirků (alt) a Svatopluk Sem (bas). V recenzi L. Fučík pochválil procítěnou árii *Terinky* z Dvořákovy opery *Jakobín* v podání sopranistky D. Fučíkové. Dále vyzdvihl kvalitu pěveckého sboru Melodie a sólistů. Fučík poukázal na to, že umělecký zážitek by byl působivější, kdyby se odehrál ve větším prostoru, než nabízí sál hotelu Gustav Mahler.⁴⁵

Do širšího povědomí a se filharmonie dostala díky kooperaci s uměleckou agenturou „Musart Praha.“ Výsledkem této spolupráce byl projekt k nadcházejícímu výročnímu roku W. A. Mozarta - „Mozartova cesta Vídeň-Praha“, jenž se uskutečnil 19. srpna. Pod vedením Jiřího Jakeše zazněly následující skladby uvedeného autora: *Adagio a fuga c moll, KV 546, Hudební žert, KV 522 a Divertimento D dur, KV 136*. Divácky známá *Malá noční hudba* uzavřela koncert.

K oslovení nových diváku patrně směřovalo rozhodnutí pozvat do Jihlavy houslového virtuosa P. Šporcla. Spolu s ním Jihlavská filharmonie nastudovala a na Boží Hod vánoční úspěšně odehrála Bachův *Koncert pro housle a orchestr E dur, BWV 1042*.⁴⁶ Kromě Bacha se diváci mohli zaposlouchat do Händelova *Concerta grossa č. 10*, Corelliho *Concerta grossa č. 8* či *Árie pro soprán a orchestr* od J. E. Krypty.⁴⁷

Vedle orchestrálních koncertů instituce upořádala dva koncerty komorního rázu nazvané Sólisté Komorní filharmonie Vysočina. V prostorách jihlavské ZUŠ vystoupil 8. března varhaník P. Sobotka. Kromě Bachových skladeb (*Passacaglia c moll, chorál BWV 659*) zvolil interpretačně náročné dílo P. Ebena z cyklu *Job* pro varhany, kterým jistě přesvědčil o svých hráčských schopnostech. Klavírista Petr Hala a tenorista Vladimír Richter společně provedli opusy 19. a 20. století (J. Brahms – *Feldeinsamkeit*, A. Dvořák – výběr z *Biblických písní*, B. Smetana – *Ze studentského života, Bettina*

⁴⁴ ČERNUŠÁK, Gracian, ŠTĚDRŮŇ, Bohumír a NOVÁČEK, Zdenko. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965, s. 802.

⁴⁵ FUČÍK, Ladislav: „Přesvědčivý výkon sopranistky Fučíkové“, in: *Jihlavské listy*. 12. 12. 2005, s. 10-11.

⁴⁶ „JV“: „Filharmonie, Šporcl i Campanula zaplnili o Vánocích chrám“, in: *Jihlavské listy*. 30. 12. 2005, s. 10.

⁴⁷ Archiv filharmonie.

polka, L. Janáčka – *Sonata 1. X. 1905*).⁴⁸ Těmito koncerty se vedení instituce snažilo uspokojit náročnější diváky a nabídnout různorodý repertoár.

V rámci programu Hudba městům Vysočiny filharmonie zorganizovala zájezdy. Cílem projektu se stalo obohatit obyvatele měst Českomoravské vrchoviny. Repertoár koncertů vycházel z především z barokní a klasicistní hudby.⁴⁹ Koncerty se realizovaly v Humpolci (21. 9.), Golčově Jeníkově (28. 10.) a Pelhřimově (11. 10.). Kromě uvedených akcí orchestr vystoupil v rámci Heráleckých slavností léta. Jednalo se o typ promenádního koncertu, čemuž odpovídala také skladba repertoáru. Vedle známých melodií W. A. Mozarta, valčíků J. Strausse byla dramaturgie obohacena o skladby J. Lennona.⁵⁰ Vánoční program filharmonie reprízovala i v jiných městech. V poděbradském divadelním sále KFV provedla Rybovu *Českou mši vánoční* (13. 12.). Dále uvedla vánoční koncert v Herálci (17. 12.). Veškerá zájezdová činnost se mohla uskutečnit díky finanční podpoře Kraje Vysočina.

Šéfdirigent J. Jakeš navázal na tradici Horáckého symfonického orchestru pořádáním výchovných koncertů pro jihlavské školy. Pro žáky mateřských a základních škol filharmonie připravila výchovný program s názvem *Housle zpívají*, v jehož rámci se děti seznámily se smyčcovými nástroji. Středoškolský program rozšiřoval povědomí o W. A. Mozartovi.

⁴⁸ „JV“: „Sólisté Komorní filharmonie vystoupí v ZUŠ“, in: *Jihlavské listy*. 7. 10. 2005, s. 9.

⁴⁹ W. A. Mozart – *Divertimento D dur*, A. Corelli – *Concerto grosso č. 8*, G. F. Händel – *Concerto grosso č. 10*, F. Benda – *Koncert e moll pro flétnu* a orchestr (flétnové sólo – Dita Urbánková-Čeledová).

⁵⁰ Tamtéž

3.2 Koncertní sezona 2006

V tomto roce KfV pokračovala v koncertní činnosti a nově kromě Jihlavy odehrála abonentní cyklus v Golčově Jeníkově. Filharmonici absolvovali 21 představení, převážně orchestrálního charakteru. V cyklu mimořádných koncertů orchestr hostil významné umělce. Pozvaní přijali sopranistka E. Urbanová, tenorista Š. Margita a houslový mistr R. Patočka. Účast na Mezinárodním festivalu Gustava Mahlera Jihlava „Hudba tisíců“⁵¹ zvýšila tělesu prestiž a dostala jej do povědomí i za hranice regionu. Co se týče zájezdů, tak s kmenovým repertoárem KfV v rámci projektu Hudba městům Vysočiny navštívila Jaroměřice nad Rokytnou (18. 3.) a Humpolec (24. 11) a účastnila se Festivalu duchovní hudby v Prachaticích (8. 6). Komorním koncertům se sezona nevěnovala.

Repertoár tohoto roku byl silně ovlivněn výročím W. A. Mozarta, jehož dvousetpadesátileté výročí narození slavil celý svět. Kromě barokních (Vivaldi – *Koncert pro dvoje housle a orchestr F dur*) a klasicistních skladeb (K. Stamic – *Orchestrální kvartet*, F. Benda – *Koncert e moll pro flétnu a orchestr*) však J. Jakeš zařadil romantické opusy, českou hudbu a premiéroval skladby jihlavských skladatelů. Důležitou událostí se stala první oficiální rozhlasová nahrávka. Ve studiu I Českého rozhlasu Brno KfV nahrála *Sinfonii in C* F. Bendy.⁵² Mozartovské jubilejní téma se odrazilo také ve výchovných programech pro školy.⁵³

V jihlavském cyklu byl 30. března proveden výběr z Mozartovy instrumentální tvorby.⁵⁴ Druhý koncert, konaný 25. května se nesl v duchu české hudby.⁵⁵ Čtyřvěté dílo *Symfionietta rusticana*, od soudobého jihlavského skladatele Antonína Noska a skladby *Valse Restaurant a Valse Joyeuse* brněnského akademika P. Haly zazněly ve

⁵¹ Koncert, konaný 20. 9. Na programu *Orchestrální kvartet* K. Stamice, *Koncert e moll pro flétnu a orchestr* F. Bendy, *Koncert pro troje housle a orchestr F dur*, *Koncert pro kytaru a orchestr* A. Vivaldiho a. (Program Festivalu Gustava Mahlera. 2006.)

⁵² „JV“ „Po mozartovském úspěchu uvede filharmonie české mistry“, in: *Jihlavské listy*. 23.5.2006, s. 9.

⁵³ Archiv filharmonie .

⁵⁴ Předehra k opeře *Kouzelná flétna*, *Koncert pro flétnu a orchestr G dur*, *Symfonie g moll*. Flétnového sóla se ujala Dita Urbánková-Čeledová

⁵⁵ K. Stamic – *Orchestrální kvartet F dur*, J. V. Stamic – *Sinfonie A dur „mannheimská“*, A. Dvořák – *Nocturno B dur*, J. Suk – *Serenáda pro smyčcový orchestr*.

světové premiéře 12. října. Koncerty se odehrály ve zrenovovaném sálu hotelu Gustav Mahler v Jihlavě.⁵⁶

V Golčově Jeníkově se koncerty uskutečnily v místním kostele sv. Františka Serafinského. Celkově zde filharmonie odehrála čtyři představení (6. února, 1. června, 14. září a 7. prosince). J. Jakeš i zde upřednostňoval české skladatele klasicismu – představitele tzv. české emigrace, ale i hudbu A. Dvořáka (*Valčík A dur, op. 54*) a J. Suka (*Serenáda pro smyčcový orchestr, op. 6*). K zakončení prvního cyklu koncertů Golčov Jeníkov 2006 byl uspořádán *Vánoční koncert*, na němž spolupracovaly D. Fučíkovou a JSPS *Melodie*. Varhanního doprovodu se ujal Lubomír Šrubař. Program nabízel pestré množství vánočních skladeb napříč uměleckými styly.⁵⁷

Za jeden ze stěžejních mimořádných koncertů lze považovat společné vystoupení sopranistky E. Urbanové a tenoristy Š. Margity, kteří zazpívali slavné operní árie.⁵⁸ Koncert se odehrál 16. května, ve spolupráci Komorní filharmonie Vysočina a Pražského dechového kvintetu.⁵⁹ Jména sólistů jistě přilákala řadu příznivců a sklidilo úspěch u publika i kritiky. Zvláštní místo v repertoáru této sezony jistě měl i koncert, konaný na Boží hod vánoční, kde R. Patočka za účasti KfV odehrál *Koncert G dur pro housle a orchestr* J. K. Vaňhala. Výkon umělce ocenil v *Jihlavských listech* J. Varhaník takto: „*Finále večera patřilo Romanu Patočkovi, který po úspěšném roce, kdy mj. získal ceny na soutěžích v Paříži či Berlíně, doma v Jihlavě potvrdil virtuositu a stále rostoucí jistotu své osobnosti.*“⁶⁰ Kromě zmíněných koncertů filharmonie vystoupila na koncertě JSPS *Melodie*, kde 3. prosince společně se sborem přednesla Michnovu skladbu *Vánoční z České mariánské muziky* v úpravě P. Bohdana Sroka, který doplnil původní verzi o úvody a mezihry tak, aby bylo možné skladbu provádět v dnešní liturgii.⁶¹ Na Štědrý den v chrámu se sv. Ignáce již tradičně těšilo jihlavské publikum z *České mše vánoční* od J. J. Ryby. Pod vedením šéfdirigenta Jakeše sólově zazpívali D.

⁵⁶ BEZ AUTORA: „Filharmonie uvedla premiéry“, in: *Jihlavské listy*. 17.10.2006, s. 9.

⁵⁷ Archiv filharmonie.

⁵⁸ E. Urbanová zazpívala: kavatinu hraběnky z *Figarovy svatby* (W. A. Mozart), Ave Maria (P. Mascagni), árii z opery *Rinadlo* (G. F. Händel). Š. Margita: *Panis angelikus* (C. Frank), *Ave Maria* (F. Schubert), árii Lenského z opery *Evžen Oněgin* (P. I. Čajkovskij), árii z opery *Arlézanka* (F. Cielia). Pěvci společně zazpívali *Brindissi z Traviaty* G. Verdiho.

⁵⁹ Archiv filharmonie.

⁶⁰ „JV“: „Jihlava o svátcích zažila i špičkové kulturní výkony“, in: *Jihlavské listy*. 25. 12. 2006, s 9-10.

⁶¹ Tamtéž.

Fučíková, L. Jirků a P. Vančura. Sborových partů se zhostil JSPS Melodie a na varhany doprovázel P. Sobotka.⁶²

3.4 Koncertní sezona 2007

Z organizačních záležitostí zmiňme fakt, že ředitelku V. Navrkalovou v tomto roce nahradila dlouhodobá organizátorka jihlavské kultury Drahomíra Majerová, jež ve svém postu setrvává doposud. V roce 2007 filharmonie realizovala 22 koncertů, z toho dva abonentní cykly po čtyřech koncertech pro města Jihlavu a Golčův Jeníkov. Dále uskutečnila dva mimořádné koncerty. V tomto roce oproti minulým obdobím narostl počet zájezdních vystoupení. Orchester v rámci své činnosti podnikl osm zájezdů.

V jihlavských představeních je patrný posun od děl baroka a raného klasicismu nárokovajícího pouze malý klasicistní orchestr k Beethovenovým symfoniím nárokovujícím velký klasicistní orchestr. J. Jakeš využil regionální potenciál a pokračoval v představování umělců narozených na Vysočině. Uvedl opusy bratrů Vranických, rodáků z nedaleké Nové Říše. V Golčově Jeníkově se orchestr držel kmenového repertoáru z minulých sezon, v němž figurovaly skladby W. A. Mozarta, J. K. Vaňhala, a K. Stamice.⁶³ Při uvádění vokálně-instrumentálních děl spolupracoval s JSPS Melodie a PS Cordia z Telče.

Jihlavský orchestrální cyklus nabídl v prvním koncertě dne 22. dubna ohlédnutí za loňským mozartovským výročím.⁶⁴ Za účasti sborů a sólistů⁶⁵ orchestr provedl *Korunovační mši C dur*. Ředitelka D. Majerová k tomuto koncertu uvedla: „*Do jihlavského kostela sv. Ignáce přišlo kolem devadesáti diváků, výkony byly i odborníky hodnoceny jako velmi dobré.*“⁶⁶ Významným počinem bylo uvedení dvou jihlavských premiér, které se uskutečnily 17. května: *Overtura caratteristica* A. Vranického a Mozartův *Koncert č. 5 A dur pro housle a orchestr, KV. 219*. Vedení se rozhodlo do

⁶² JIHLAVA: „Jako host komorní filharmonie vystoupí virtuos Roman Patočka“, in: *Jihlavské listy* 22. 12. 2006.

⁶³ J. K. Vaňhal – *Symfonie G dur*, J. Haydn – *Symfonie č. 45, fis moll*, K. Stamic – *Orchesterální kvartet F dur*.

⁶⁴ Mozart – předehra k opeře *Kouzelná flétně*, *Symfonie g moll*, *Korunovační mše C dur* (sborů + pražští sólisté).

⁶⁵ Sólově vystoupili pražští interpreti: Klára Kraumannová (soprán), Renata Pušková (alt), Ondřej Socha (tenor) a Jaroslav Nosek (bas).

⁶⁶ „JV“: „Neděla patřila v kostelích hudbě“, in: *Jihlavské listy*. 24. 4. 2007, s. 9.

sólového houslového partu obsadit houslového mistra R. Patočku.⁶⁷ Kromě zmíněných skladeb zazněla také *Sinfonia per grande orchestra D dur* P. Vranického. 11. listopadu se konal Podzimní koncert, na němž kromě Haydnovy *Symfonie G dur „S úderem kotlů“* zazněla také vokální díla 19. století v podání D. Fučíkové, a sice: *Panis Angelicus* C. Francka, *Árie Terinky* z Dvořákova *Jakobína*, *Árie Casta Diva* z Belliniho opery *Norma*. Koncert ukončila *Symfonie č. 1 C dur* L. van Beethovena. Jihlavský abonentní cyklus uzavřel Koncert rodáků, konaný 29. listopadu. Sólově zde vystoupili umělci z Jihlavy: trombonista Pavel Neckář a trumpetista Vlastimil Bialas.⁶⁸

Mimořádné jihlavské vánoční koncerty se za účasti sborů konaly 2. prosince v kostele sv. Ignáce a 16. prosince v divadelním sále Domu kultury. Kromě JSPS Melodie a PS Cordia na nich vystoupili žáci Základní školy Dušejov pod vedením Erika Landeckého. D. Fučíková zazpívala Mozartovo *Laudate dominum a Arii pro soprán a orchestr* J. E. Krypty. V závěru měli diváci možnost si zazpívat společně s orchestrem a sbory známé koledy, což bylo pro posluchače jistě vítanou změnou.⁶⁹

Zájezdová vystoupení v rámci programu Hudba městům Vysočiny se dramaturgicky opíraly, stále o klasicistní opusy minulých sezon.⁷⁰ Těleso zahrálo nejprve 17. ledna v Havlíčkově Brodě, poté 27. února ve Velkém Meziříčí, 14. března v Chotěboři, 21. března v Moravských Budějovicích a v Dušejově 9. listopadu. V rámci mozartovských oslav těleso odehrálo 25. dubna koncert v Městském divadle Čáslav. Další zájezd KJV podnikla do Týnce nad Labem, kde společně se Středočeským symfonickým orchestrem 6. prosince uskutečnila adventní koncert.

⁶⁷ „JV“: „Patočka hraje s filharmonií“, in: *Jihlavské listy*. 11. 5. 2007, s 10.

⁶⁸ G. Ch. Wagenseil – *Koncert Es dur pro trombon a orchestr*, J. Haydn – *Koncert Es dur pro trubku a orchestr*.

⁶⁹ Archiv filharmonie.

⁷⁰ K. Stamic – *Orchestrální kvartet F dur*, J. V. Stamic – *Sinfonie A dur „mannheimská“*, W. A. Mozart *Divertimento D dur*.

3.5 Koncertní sezona 2008

V této sezoně těleso oslavilo pět let své existence, což mimo jiné vedlo ke zdvojnásobení počtu odehraných koncertů.⁷¹ Vedení filharmonie uspořádalo IV. cyklus abonementních večerů pro město Jihlavu, III. koncertní řadu pro město Golčův Jeníkov a nově pořad tří koncertů pro obec Dušejov.⁷² Dirigent kromě řádných koncertů zařadil mimořádné pořady, nejen s vážnou hudbou. K oslovení širšího publika byl sestaven salonní orchestr s repertoárem tradiční populární hudby. Tohoto roku kromě výše zmíněných měst KfV zrealizovala dalších 5 zájezdů. Celoroční provoz filharmonie finančně podpořil Kraj Vysočina.⁷³

Kromě tradičních děl baroka a klasicismu J. Jakeš do repertoáru zařadil některé dlouhodobě nehrané dílo P. Vranického, čímž se podílel na částečném znovuoobjevení tohoto skladatele a propagaci jeho děl. Nutno zmínit, že KfV hostovala na jubilejním koncertu JSPS Melodie, kde soubory provedly bohatý sborový repertoár. Pořádání prvního ročníku Mistrovských dirigentských kurzů Gustava Mahlera lze považovat za vyvrcholení sezony a růstu umělecké kvality souboru v celorepublikovém kontextu. Zvyšující se úroveň i volbu repertoáru reflektoval i tisk: „*Současná Vysočina je schopna v domácím prostředí realizovat to nejlepší a nejnáročnější, co v kultuře v její vlastní historii vzniklo.*“⁷⁴

Od listopadu si KfV pronajala od jihlavského magistrátu městský dům s výbornou akustikou v Kosmákově ulici č. 9, který byl nazván Domem filharmonie.⁷⁵ Zde se začaly pořádat besedy, komorní koncerty a výchovné představení pro školy.⁷⁶ Tento trend se drží do současné doby. Zajímavostí je, že v sousedním domě bydlel B. Smetana při svých studiích v Jihlavě v letech 1835–1836.

⁷¹ Těleso odehrálo 42 koncertů.

⁷² COUFALOVÁ, Petra: „Komorní filharmonie Vysočina oslaví pětileté výročí v Jihlavě“, in: *Deník Vysočiny*. 27. 3. 2008, s. 11.

⁷³ Rozhovor vedený s D. Majerovou dne 4. 1. 2019, in: *Archiv autora*.

⁷⁴ VARHANÍK, Jiří: „Filharmonie vytěžila morální kapitál“, in: *Jihlavské listy*. 10. 10. 2008, s. 9.

⁷⁵ Dle V. Holeše je prostor vhodný i k nahrávání. Nádherné akustice pomáhá i dřevěný strop. (Rozhovor pro *MF Dnes*. 29. 9. 2009).

⁷⁶ „JV“: „Dům filharmonie dnes zahájí činnost“, in: *Jihlavské listy*. 4. 11. 2008, s. 9. Jan Svejkovský, Jan Mišek, Zdeněk Klauda, Zuzana Pirnerová a Pavel Salák.

Za nejprestižnější počín v historii KfV lze pokládat Mistrovské dirigentské kurzy Gustava Mahlera, konané 7.-12. listopadu. J. Jakeš tehdy pojal plán pořádat kurzy s mahlerovskou tradicí každoročně a postupně nastudovat všechny Mahlerovy symfonie. Je obecně známo, že Mahlerovy symfonie jsou interpretačně náročné a proveditelné jen ve velkoorchestrálním obsazení. Petr Vronský, celosvětově uznávaný dirigent, přijal roli lektora jednotlivých frekventantů kurzu. Pět dirigentů⁷⁷ za vedení Vronského nastudovalo Mahlerovou *Symfonii č. 1*, zvanou *Titan*.⁷⁸ Nácvik probíhal nejprve u čtyřručního klavíru, později s orchestrem. V jihlavském DKO 11. listopadu dirigenti postupně předstoupili před velký symfonický orchestr složený z hráčů KfV a Moravské filharmonie Olomouc a dirigovali jednotlivé věty Mahlerovy symfonie. Vronský celou akci hodnotil kladně a přiznal, že i pro něho byl kurz poučný. Kromě hudebních zážitků poznal krásy Jihlavy a rodiště Gustava Mahlera – Kaliště u Humpolce.⁷⁹ V dopisu filharmonii vyjádřil obdiv členům vedení tělesa, zejména oceňoval nápad Jiřího Jakeše.⁸⁰

První jihlavský abonentní koncert se nesl v duchu oslav. Těleso 30. března uspořádalo v Domě kultury galakonzert pod taktovkou L. Šrubaře. Dramaturgie vycházela z úspěšných titulů minulých let, tedy z: J. S. Bacha, J. Haydna, W. A. Mozarta či V. Belliniho.⁸¹ Na koncertě kromě tělesa vystoupili pravidelní známí sólisté.⁸² V druhém koncertě 11. května mimo jiné zazněla světová premiéra skladby P. Haly *Mozartiana*, třívěté serenády pro smyčcový orchestr. V sólu *Koncertu Es dur pro trubku a orchestr* J. K. J. Nerudy vystoupil talentovaný třináctiletý Walter Hofbauer, žák jihlavské ZUŠ školy umění v Jihlavě.⁸³ Kromě zmíněných skladatelů KfV reprízovala kmenové skladby.⁸⁴ Za výjimečný lze považovat třetí koncert jihlavského abonentního cyklu věnovaný památce Mozartova současníka Pavla Vranického u příležitosti 200. výročí jeho úmrtí, jenž se konal 5. října. Notový materiál, jenž se více než dvě stě let nikde

⁷⁷ Jan Svejkovský, Jan Míšek, Zdeněk Klauza, Zuzana Pirnerová a Pavel Salák.

⁷⁸ „JV“: „Dirigentské kurzy zakončí Titán“, in: *Jihlavské listy*. 11. 11. 200, s. 10.

⁷⁹ „JV“: Vronský: Zkoušet Mahlera bez orchestru je jako trénovat Sáblikovou bez ledu“, in: *Jihlavské listy*. 14. 11. 2008, s. 10-11.

⁸⁰ Dopis P. Vronského J. Jakešovi, in: *Archiv filharmonie*. 11. 11. 2008.

⁸¹ „JV“: „Komorní filharmonie oslaví koncertem páté výročí“, in: *Jihlavské listy*. 28. 3. 2008, s. 9.

⁸² D. Fučíková (soprán), Dita Urbánková-Čeledová (flétna), Pavel Neckář (trombon) a Vlastimil Bialas (trubka).

⁸³ COUFALOVÁ, Petra: „Filharmonie zahraje skladby velikanů“, in: *Jihlavský deník*. 5. 5. 2008, s. 9.

⁸⁴ J. S. Bach, bratři Stamicové, F. Benda, W. A. Mozart

neprováděl, získala KfV díky kooperaci s americkou organizací „The Vranicky projekt“.⁸⁵ Sám šéfdirigent Jakeš věřil, že si Vranický najde místo na světových jevištích. Svě tvrzení obhajoval takto: „*Jistě ve Vranického tvorbě najdeme stopy haydnovsko-mozartovského klasicismu, skladby se vyznačují vytříbeným vkusem, obratnou skladebnou technikou, zvláštním smyslem pro nástrojovou a vokální zvukovou barvu. Můžeme objevit i skromné, ale zajímavé náznaky romantického hudebního výrazu. Orchestrální party jsou v porovnání s Mozartem náročnější.*“⁸⁶ Po uvedení ouvertury k opeře *Merkur* následoval *Koncert pro flétnu a orchestr* se „*skvěle zvládnutým partem*“ Dity Urbánkové-Čeledové.⁸⁷ V závěru první poloviny zazněla *Symfonie č. 3 op. 33*. V druhé polovině přibyl k hráčům KfV velký sbor o osmdesáti pěvcích, složený ze čtveřice sólistů Státní opery Praha a zpěváků místních a okolních sborů.⁸⁸ KfV a zpěváci sboru společně uvedli výběr z kantáty *Knížecí slavnost*. V tisku se dočteme, že hlediště DKO bylo z poloviny prázdné,⁸⁹ přesto ale koncert sklidil velký aplaus a z důvodu jeho originální dramaturgie jej můžeme považovat za jeden ze zlatých hřebů dosavadní existence tělesa.⁹⁰ Čtvrtý koncert, konaný 23. listopadu reprízoval tituly hudby 17. a 18. století.⁹¹

Abonentní cyklus čtyř koncertů v Golčově Jeníkově zrcadlil jihlavské koncerty. Reflekoval výročí Pavla Vranického a zaměřoval se na i skladby českých skladatelů. Oproti jihlavskému cyklu zahrnoval také vánoční koncert.

Koncertní sezona na Dušejovsku také těžila z české hudby. Kromě opakování děl, provedených v Jihlavě těleso za doprovodu žáků ZŠ a MŠ Dušejov, provedlo komorní kantátu *Otvírání studánek* B. Martinů. V rámci koncertu, jehož interpretace se ujal „Salonní orchestr KfV“ se ansámbl odklonil od klasického repertoáru a v dušejovské sokolovně zahrál populární české písničky K. Valdaufa, F. Kmocha, K. Vacka a dalších.

⁸⁵ „JV“: „Vranického skladby znovu oživnou“, in: *Jihlavské listy*. 20. 9. 2008.

⁸⁶ „JV“: „Jiří Jakeš: Věřím, že Vranický opět zazáří na světových pódii“, in: *Jihlavské listy*. 10. 10. 2008, s. 10-11.

⁸⁷ Tamtéž

⁸⁸ Melodie, Smetana Telč, Tucec Humpolec, Svatomartinský Třebíč a Třeštský ženský pěvecký sbor.

⁸⁹ „ČTK“: „Na Svatováclavský koncert naváže pocta skladateli Vranickému v DKO“, in: *Jihlavské listy*, 3. 10. 2008, s. 9.

⁹⁰ „JV“: „Filharmonie za Vranického sklidila velký aplaus“, in: *Jihlavské listy*. 7. 10. 2008., s. 9.

⁹¹ J. S. Bach – *Air*, A. Corelli – *Concerto grosso č. 8*, W. A. Mozart – *Divertimento D dur*, *Malá noční hudba*.

Pořadem provázel Zdeněk Junák, toho času člen Městského divadla Brno. Třetí dušejevský koncert se nesl ve vánoční atmosféře.⁹²

Z mimořádných akcí jmenujme výroční koncert JSPS Melodie. Svě desetileté výročí sbor oslavil za doprovodu KFV v jihlavském chrámu svatého Ignáce Svatováclavským koncertem.⁹³ Orchester i sbor dirigoval Jiří Jakeš. Repertoár tvořily rozličné duchovní skladby různých stylů. Památku svatého Václava tělesa uctila skladbou *Svatý Václave, kníže náš* z pera A. Michny z Otradovic. Skladby devatenáctého století zastupovaly modlitba z první opery B. Smetany *Braniboři v Čechách* a výběr Dvořákových *Biblických písní*.⁹⁴ Ze sborové tvorby 20. století tělesa uvedla skladby L. Janáčka (*Zdravas Maria*) a Z. Fibicha (*Missa Brevis in F*). Koncert byl završen skladbou soudobého skladatele A. Tučapského *Svatý Václave*.⁹⁵ Nastudované kompozice, právě pro svůj duchovní charakter, ale i variabilitu jejich stylů, svědčí o narůstající flexibilitě tělesa a snaze dirigenta rozšířit dramaturgický rádius směrem k 19. a 20. století. Naprostou odchylkou od klasického repertoáru bylo vystoupení 21. června s rockovou skupinou China Blue (21. 6.). Tímto koncertem se jihlavská filharmonie pro změnu přiklonila k trendu, který měl narůstající tendenci také u jiných symfonických orchestrů: Formou fúze s kapelou hrající populární hudby se otevřít se většímu počtu posluchačů a přilákat k vážné hudbě také zastánce jiných hudebních žánrů.

Díky projektu Hudba městům Vysočiny filharmonie s klasicistním repertoárem absolvovala následující zájezdy: Velké Meziříčí (4. březen), Dušejev (13. duben., 7. prosinec.), Votice (2. prosinec.) a Třešť (11. prosinec.). I tento rok pokračovala kooperace se Středočeským symfonickým orchestrem – koncert v Poděbradech (27. říjen) a Týnci na Vltavou (9. prosinec.).

Na Boží hod velikonoční (23. 3.) se v jihlavském chrámu svatého Ignáce sešlo několik desítek diváků, aby si vyslechli varhaní skladby v podání Petra Sobotky, za doprovodu trombonisty Jana Noska a sólového zpěvu Tomáše Lajtepy. Repertoár vycházel

⁹² Archiv filharmonie.

⁹³ „ČTK“: „Na Svatováclavský koncert naváže pocta skladateli Vranickému v DKO“, in: *Jihlavské listy*, 3. 10. 2008, s. 9.

⁹⁴ *Hospodin jest můj pastýř* (č. 4) a *Bože! Bože! píseň novou* (č. 5).

⁹⁵ Archiv filharmonie.

především z Bachových varhanních skladeb.⁹⁶ Varhany a trombon souzněly ve skladbě Alexandra Guilmanta Marceau *Symphonique op. 88*.⁹⁷ V rámci druhého koncertu komorní hudby se představilo kvarteto Flauto amoroso, složené z členů KfV a slavnostně 4. listopadu zahájilo činnost Domu filharmonie.

Pro žáky základních škol Jihlavy a Žďáru nad Sázavou si orchestr připravil výchovný program s názvem „Velikáni české hudby“, s cílem seznámit mladou generaci se stěžejními komponisty českých zemí, ale i skladateli narozenými v Kraji Vysočina, například s rodem Stamiců z Havlíčkova Brodu nebo rodem Vranických z Nové Říše. Děti z mateřských škol poznaly rozličné hudební nástroje v pořadu „Kouzelná flétna a její kamarádi“.

3.6 Koncertní sezona 2009

V koncertní sezoně 2009 filharmonie absolvovala 52 koncertů. Tato zvyšující se tendence naznačuje, že filharmonie se již náležitě etablovala v kulturním životě Jihlavy i okolních obcí a sklízela oblibu a zájem čím dál vyššího počtu publika. Management začíná po vzoru hudebních institucí členit jihlavské abonentní cykly do skupin. Skupina „A“ zahrnuje čtyři orchestrální koncerty většinou uskutečněné v DKO. Skupina „B“ byla tvořena šesti komorními koncerty v Domě filharmonie, kde s rozličným repertoárem sólově vystoupili členové KfV nebo hosté. Orchestrální abonentní koncerty se odehrály i v Golčově Jeníkově, kde dramaturgicky z velké části reprízovaly jihlavská představení.

Šestá sezona nabídla kromě tradičního barokního a klasicistního repertoáru také skladby dalších hudebních slohů, ale i jiných hudebních žánrů. Ke zvýšení diváckého zájmu nastudovala operetní repertoár a věnovala koncert hudbě jihlavských skladatelů. Filharmonie obohatila repertoár o řadu novinek. Příkladem může být Chopinův *Koncert pro klavír a orchestr č. 2 f moll*. Na podporu realizace Parku Gustava Mahlera v Jihlavě s tělesem vystoupila slavná G. Beňáčková. Orchester absolvoval osm zájezdů. V průběhu roku se KfV hojně věnovala také výchovným pořadům. Tohoto

⁹⁶ *Sonáta č. II, c moll*, BWV 526, *Fantasia G dur*, BWV 572 či kantáta *Přijď pohanů spasení*.

⁹⁷ „JV“: „Komorní filharmonie oslaví koncertem páté výročí“, in: *Jihlavské listy*. 28. 3. 2008, s. 9.

roku Kraj Vysočina finančně organizaci nepodpořil, avšak město Jihlava poskytlo tříletý kulturní grant. Roční rozpočet za sezonu 2009 činil přibližně 700 tis. Kč.⁹⁸

V říjnu se konal druhý ročník Mistrovských dirigentských kurzů Gustava Mahlera. Kurzy řídil kanadský dirigent Charles Oliveiri Munroe, který toho času působil v teplické filharmonii. Ten si k nastudování vybral svoji oblíbenou⁹⁹ Mahlerovou *Symfonii č. 4 G dur.* Dirigenti byli vybráni z různých koutů světa.¹⁰⁰ Frekventanti postupně dirigovali cca sedmdesátičlenný orchestr tvořený KfV a Severočeskou filharmonií Teplice. Zdařilý koncert uzavřel kanadský dirigent těmito slovy: „*Osobně věřím, že přijde den, kdy bude mít Jihlava ve spojení s Mahlerem stejný zvuk, jako když se řekne třeba Salcburk a Mozart...*“¹⁰¹

V rámci prvního koncertu (8. března) abonentního cyklu „A“ orchestr nastudoval operní a operetní árie. Jako host vystoupil barytonista J. Pustina.¹⁰² V koncertním sále hotelu G. Mahler se 17. května odehrála hudební pocta B. Boudovi a A. Noskovi. Oba skladatelé zastávali vedoucí pozici v jihlavské ZUŠ.¹⁰³ Z Boudových skladeb zazněly *Impromptu pro smyčcový orchestr a klavír op. 4*¹⁰⁴ a *Scherzo pro housle a orchestr*.¹⁰⁵ Z tvorby A. Noska filharmonie zahrála ve světové premiéře *Capriccio in D pro flétnu a smyčce*.¹⁰⁶ Za instrumentálního doprovodu KfV ve světové premiéře zazpívaly JSPS Melodie a PS Gaudium Noskovy *Písně z Horácka* pro soprán a smyčce¹⁰⁷. Ve třetím koncertě 12. září nově zazněl kromě kmenového repertoáru výběr z Haydnových symfonií.¹⁰⁸ Klavírní virtuoska Veronika Böhmová přijala pozvání vystoupit na čtvrtém abonentním koncertě (15. listopad) a za doprovodu orchestru zahrála Chopinův *Koncert pro klavír a orchestr č. 2 f moll.* Ve finále vystoupily spojené sbory Kraje

⁹⁸ Rozhovor vedený s D. Majerovou, dne 4. 1. 2019, in: *Archiv autora*.

⁹⁹ TYPLT, Jan: Slet dirigentů zakončí galakonzert. In: *Mladá fronta*. 2. 10. 2009.

¹⁰⁰ Tyler Turner z USA, James Duddle z Británie, Phillip Barth z Německa a Jan Svejkovský z Česka („JV“: „Dirigenti přijeli na mistrovské kurzy“. In: *Jihlavské listy*. 2. 10. 2009, s. 9-10.)

¹⁰¹ „JV“: „V mc'donaldové epoše podpora kultury upadá, litoval kanadský dirigent“ in: *Jihlavské listy*. 9. 10. 2009, s. 10-11.

¹⁰² z operet *Země úsměvů* (F. Lehár), *Polská krev* (O. Nedbal) či oper: *La Traviata* (G. Verdi) a *Carmen* (G. Bizet). Nechyběly divácky oblíbené italské písně *O sole mio*, *Funiculi Funicula*.

¹⁰³ „JV“: „Premiéra skladeb A. Noska“, in: *Jihlavské listy*. 15. 15. 2009, s. 9.

¹⁰⁴ Klavírního partu se ujala M. Havlíková.

¹⁰⁵ Houslový part obstaral B. Fišer.

¹⁰⁶ Flétnového sóla se zhostila Dita Urbánková-Čeledová.

¹⁰⁷ D. Fučíková.

¹⁰⁸ Presto ze *Symfonie č. 21*, Andante ze *Symfonie č. 27*, Menuet ze *Symfonie č. 11* a *Finale ze Symfonie č. 5*.

Vysočina při provedení skladby J. Haydna – *Te Deum*. Celkem zpívalo sto dva zpěváků.¹⁰⁹

Do nově vzniklé koncertní řady „B“ J. Jakeš řadil jak instrumentální, tak vokálně-instrumentální skladby. Kromě duí a kvartetů vystoupila v programu i sólistka, klavírní virtuoska V. Böhmová (22. 2.)¹¹⁰. V prvním vystoupení nového pořadu se 25. ledna předvedli jihlavský trumpetista V. Bialas a prostějovský varhaník P. Kolár. Střídali se v interpretaci děl od baroka až po skladby dvacátého století. Provedli: *Sonatu D dur pro piccolo trumpetu*, *Sonátu c moll pro trumpetu* G. F. Händela, *Preludium a fugu C dur pro varhany* F. X. Brixi, *Sonatinu pro trumpetu trubku* B. Martinů.¹¹¹ Salonní kvarteto Flauto amoroso¹¹² koncertovalo 12. dubna. Repertoár zahrnoval širokou škálu hudebních žánrů. Počínaje skladbami barokních mistrů (J. Pachelbel), až po Offenbachův kankán a jazzové skladby S. Joplina. Dramaturgicky a žánrově pestrý koncert proběhl také 3. května za účasti brněnského saxofonového kvarteta Moravia. Saxofonisté zahráli například *Svitu F dur* M. Lockeho, *Fugu g moll* J. S. Bacha, dále skladby jazzových mistrů: Duka Ellington (*If Don't Mean a Thing*) a G. Gershwina (*Oh, Lady Be Good*). Pátý koncert uskutečněný v kostele svatého Ignáce nabídl 23. října vystoupení flétnistky Lucie Valtrové a varhaníka Petra Sobotky, který toho času působil jako regenschori farnosti u sv. Jakuba v Jihlavě. Diváci se mohli těšit převážně z barokní duchovní hudby.¹¹³ Závěrečný koncert patřil tenoristovi Ondřeji Sochovi, který za doprovodu klavíristky Lenky Navrátilové 22. listopadu zazpíval několik stylově rozličných árií.¹¹⁴

Za jednu z největších hudebních událostí sezony lze považovat galakonzert sopranistky světového formátu Gabriely Beňáčkové, který se konal 14. října. Mimořádný projekt byl uspořádán Společenství~~m~~ za zřízení pomníku Gustava

¹⁰⁹ „JV“: „Výjimečný koncert filharmonie: 120 zpěváků a V. Böhmová“, in: *Jihlavské listy*. 13. 11. 2009, s. 9.

¹¹⁰ Klavíristka Veronika Böhmová – romantické skladby F. D. Chopina (*Barcarola Fis dur op. 60*), S. V. Rachmaninova (*Etuda Op. 39 č. 5 es moll*), na závěr uvedla Beethovenovu sonátu *Měsíční svit*. (22. 2.)

¹¹² Členové KfV: Dita Urbánková Čeledová – flétna, Josef Mrázek – housle, Stanislav Žaloudek, Petr Lisý – violoncello.

¹¹³ Zazněly skladby G. P. Telemanna, J. S. Bacha, J. v Eycka nebo J. Kuhnaua.

¹¹⁴ Árii *Ombra mai fu* z Haendlova oratoria *Xerex*, árii *Dona Ottavia Il mio tesoro* z Mozartovy opery *Don Giovanni* či árii Lenského *Kuda, kuda* z opery *Evžen Oněgin* P. I. Čajkovského. Populární skladba F. Sartoriho *Con te partiro* uzavřela koncert.

Mahlera v Jihlavě s podporou města Jihlavy. Beňáčková vystoupila bez nároku na honorář, aby podpořila vznik památníku velkého komponisty.¹¹⁵ Padesátičlenné těleso KfV pod taktovkou J. Jakeše zahájilo večer Mozartovou předehrou k opeře *Figarova svatba*. Vřelý potlesk si vysloužila flétnistka Dita Urbánková-Čeledová Mozartovým *Koncertem pro flétnu a orchestr G dur*. Beňáčková zazpívala árie z romantických oper.¹¹⁶ Vzápětí přišel jeden z vrcholů večera; provedení druhé věty z Dvořákova *Koncertu h moll pro violoncello a orchestr*. Diváci ocenili emotivní výraz violoncellisty KfV Josefa Klíče. Z hodnocení koncertu vyplývá, že se Beňáčková představila ve skvělé formě. Vyvážená dramaturgie a výborná práce orchestru zaručily vřelé přijetí diváků. Výkony filharmonie ocenila i samotná operní diva.¹¹⁷

Filharmonie zajistila doprovodný koncert k putovní výstavě P. Picassa. K počtě kubistického výtvarníka KfV 20. září nastudovala Čajkovského *Serenádu pro smyčcový orchestr* a výběr z *Idyly* pro smyčcové nástroje od L. Janáčka. Dne 16. prosince na vánočním koncertě diváci vyslechli Rybovu *Českou mši vánoční* v symfonické podobě, tedy včetně hobojů a fagotů, které v klasickém obsazení nehrají. S KfV v české vánoční mši vystoupili sólisté Státní opery Praha.¹¹⁸ Spoluúčinkoval třeštský ženský sbor Cecilie – Cecilia. Na přání diváků filharmonie zařadila pásmo známých koled.

S projektem Hudba městům Vysočina filharmonie hostovala v těchto městech: Třebíč (8. listopadu), Růžená (7. prosince) a Třešť (9. prosince). Společné vystoupení se Středočeským symfonickým orchestrem proběhlo pětkrát. (Poděbrady 16. listopadu a 9. prosince, Votice 3. prosince, Týnec nad Labem 6. prosince a Příbram 16. prosince.)

¹¹⁵ „JV“: „Koncert světové pěvkyně“. In: *Jihlavské listy*. 20. 10. 2009, s. 9-10.

¹¹⁶ Árie z Pucciniho opery *La Bohéma*, ze Smetanovy opery *Prodaná nevěsta* a Dvořákovy *Rusalky*.

¹¹⁷ „JV“: „Koncert světové pěvkyně“. In: *Jihlavské listy*. 20. 10. 2009, s. 9-10.

¹¹⁸ Sopranistka G. Kopperová, S. Čmugrová (alt), tenorista O. Socha a bas P. Vančura.

3.7 Koncertní sezona 2010

V tomto roce filharmonici odehráli 60 představení. Kromě jihlavských cyklů „A“ a „B“ se realizovala abonentní řada v Golčově Jeníkově, která opět vycházela z jihlavských orchestrálních koncertů. Filharmonie kromě jeníkovského cyklus podnikla v rámci regionu pouze dva zájezdy,¹¹⁹ což je výrazný pokles oproti minulé sezoně. Stalo se tak v důsledku-ukončení projektu Hudba městům Vysočiny, který Kraj Vysočina finančně nepodpořil. O stále rostoucí kvalitě orchestru vypovídá počet návštěvníků i zvyšující se počet předplatitelů, jak v tisku konstatovala J. Součková.¹²⁰ V Jihlavských listech D. Majerová zhodnotila sezonu pozitivně, zejména hojnou účast na komorních koncertech.¹²¹ Tento rok bylo pro mateřské a základní školy regionu uskutečněno 37 výchovných pořadů, což je nejvyšší počet v historii tělesa.

Třetí ročník dirigentských kurzů vedl opět Charles Olivieri Munroe. Pět dirigentů k uctění 150. výročí narození komponisty a dirigenta G. Mahlera nastudovalo a provedlo 6. července jeho symfonickou básně *Totenfeier* a větu zvanou *Blumine* z jeho *První symfonie*. Za účasti slovenského barytonisty¹²² zazněly i Mahlerovy *Písně potulného tovaryše*. V rámci doprovodného programu hovořil historik Zdeněk Jaroš o Mahlerově vztahu k Jihlavě.¹²³

V cyklu „A“ byly odehrány čtyři koncerty. (9. května, 14. března, 7. listopadu a 12. prosince). První orchestrální koncert se nesl v duchu operních árií z děl Mozarta, Pucciniho, Smetany a Dvořáka v podání sopranistky D. Fučíkové a tenoristy O. Sochy.¹²⁴ Po vzoru současných trendů hudebních institucí vedení tělesa zařadilo do programu atraktivní koncert filmové hudby. Tímto krokem se zvýšil zájem u publika, které na koncerty vážné hudby primárně nechodí. Známé filmové melodie, např. ústřední melodie z filmů: *Tarzan*, *Tanec s vlky*, *James Bond*, *Mamma mia* – písní od

¹¹⁹ Telč (25. 1) a Třešť (9. 12.).

¹²⁰ Je zde pouze zmínka o vysoké návštěvnosti koncertů, konkrétní údaje chybí. (SOUČKOVÁ, Jana: „Podzimní koncert Komorní filharmonie Vysočina odvážný. Publikum ho ocenilo. In: *Jihlavský deník*. 16. 11. 2010, s. 11.)

¹²¹ „JV“: „Komorní filharmonie chystá trio Straussů“, in: *Jihlavské listy*. 31. 12.2010, s. 9.

¹²² V tisku neuvedeno jméno.

¹²³ BEZ AUTORA: „Odhalení Mahlerova pomníku předcházejí kurzy dirigentů“, in: *Jihlavské listy*. 2. 7. 2010, s. 24.

¹²⁴ V úvodu Socha zazpíval Mozartovou árii *Dona Ottavia Il mio tesoro intanto*. Vystřídala ho Fučíková nejznámější Pucciniovskou árií *O mio babbino caro* z jednoaktové opery *Gianni Schicchi*. V druhé polovině zazněly árie z *Prodané nevěsty* a *Rusalky*.

skupiny Abba či českých Chalupářů přearanžoval J. Jakeš pro symfonický orchestr. U vybraných skladeb filharmoniky podpořil ženský pěvecký sbor Cecilie–Cecilia z Třeště.¹²⁵ Třetí koncert se těleso věnovalo klasicistnímu orchestrálnímu repertoáru. Stejně jako minulou sezonu i letos byl připomenut skladatel Pavel Vranický.¹²⁶ Po předešlé k opeře *Merkur* následoval jeho *Koncert pro violoncello a orchestr C dur op. 27*. Violoncellového partu se zhostil Josef Klíč. Muzikoložka Jana Součková hodnotila jeho výkon těmito slovy: „*Za citlivého vedení dirigenta se dostalo prostoru hráčsky dobře připravenému orchestru i náročným violoncellovým partům. Zejména druhá pomalá věta umožnila naplno rozvinout Klíčův emocionálně nabitý projev. Dlouhé fráze byly intonačně přesné a bez zbytečných nádechových pauz, orchestr tak mohl bezprostředně reagovat*“. V rámci večera také zazněla vydařená jihlavská premiéra populární Mozartovy Symfonie č. 38 *D dur*, KV 504. Součková ocenila především šéfdirigenta J. Jakeše, který: „*...dokonale rozvinul tematický materiál první věty a citlivě vyzdvihl její dramatickost*“. Bravurní provedení Beethovenovy *Fantazie c moll pro klavír, sbor a orchestr op. 80*, kde kromě klavíristky V. Böhmové vystoupilo více než stočlenné spojené sborové těleso, uzavřelo koncert.¹²⁷ Výkon sboru ohodnotila Součková těmito slovy: „*Těleso místy intonačně váhalo, ale celkově odvedlo kvalitní práci*.“¹²⁸ Závěrečný koncert cyklu přednesl vánoční program. Orchester uvedl v premiéře některé vánoční písně a koledy, jež aranžoval J. Jakeš (např. Bingeho *Alžbětinskou serenádu*). Hosty byli žáci jihlavské a humpolecké ZUŠ. Vstoupil zde také třeštský sbor *Cecile-Cecila* a sólově zazpíval tenorista Státní opery Praha Ondřej Socha,¹²⁹ který si za svůj výkon vysloužil „aplauzy i obligátní bravo.“¹³⁰ Na přání diváků zazněla i filmová hudba.¹³¹

V koncertní řadě „B“ vystoupila s bohatým programem především dua složená z hráčů filharmonie. Kromě klasických skladeb byla do repertoáru zařazena i současná

¹²⁵ TYPLT, Jan: „Filharmonici zahrají filmovou hudbu“, in: *Mladá fronta*. 6. 5. 2010.

¹²⁶ SOUČKOVÁ, Jana: „Podzimní koncert Komorní filharmonie Vysočina odvážný. Publikum ho ocenilo. In: *Jihlavský deník*. 16. 11. 2010, s. 12.

¹²⁷ Cecilie-Cecilia Třešť, Orfej Praha, Slavík Pacov a Svatopluk ze Žďáru nad Sázavou.

¹²⁸ SOUČKOVÁ, Jana: „Podzimní koncert Komorní filharmonie Vysočina odvážný. Publikum ho ocenilo. In: *Jihlavský deník*. 16. 11. 2010, s. 9.

¹²⁹ „JV“: „Filharmonie a její hosté“, in: *Jihlavské listy*. 10. 12. 2010, s. 10.

¹³⁰ JV“: „Komorní filharmonie chystá trio Straussů“, in: *Jihlavské listy*. 31. 12. 2010, s. 9.

¹³¹ Tamtéž.

díla. Ve složení dvou violoncell 19. září vystoupilo Duo Con fuoco (Josef Klíč a Štěpán Filípek). Oba hráči interpretovali své vlastní skladby – Filípkovu *Cecilii pro dvě violoncella* a Klíčovu *Žalмовou suitu*. Sólově vystoupil 21. února pražský klavírista Tomáš Víšek,¹³² který interpretoval skladby dvacátého století.¹³³ Dramaturgicky zajímavý koncert nabídl houslistu M. Sedláčka, jenž provedl náročné *Capriccio č. 9* N. Paganiniho či *Adagio a fugu ze Sonaty č. 1* J. S. Bacha. Jako druhý na koncertě zahrál dvě Debussyho preludia ruský klavírista Maxim Averkiev. Společně s M. Sedláčkem pak zahrál *Rondo h-moll* F. Schuberta.

KFV se 14. června zúčastnila každoročně pořádaného jihlavského festivalu k uctění památky G. Mahlera „*Hudba tisíců*“. V rámci tomto mezinárodním festivalu si široká veřejnost vyslechla opět díla P. Vranického. Konkrétně předeheru k opeře *Merkur*, *Koncert pro violoncello a orchestr C dur, op. 27* (se sólistou J. Klíčem) a *Symfonii č. 3 F dur op. 33*. V závěru zazněla kantáta *Die Fürstenfeyer (Knížecí slavnost)*. V pěveckých partech vystoupili: Dagmar Vaňkátová (soprán), Onřej Socha (tenor), Jan Ondráček (tenor), Pavel Vančura (baryton) a spojené sbory.¹³⁴

¹³² „JV“: „Klavírista Víšek koncertuje“, in: *Jihlavské listy* 19. 2. 2010, s. 9.

¹³³ *Sny a valčíky* L. Fišera a *Skizzy* V. Talicha.

¹³⁴ Třeštský sbor Cecílie-Celilia, sbor Melodie, Smetana Telč, Tucet Humpolec a Orfej Praha (Program k Festivalu Gustava Mahlera v Jihlavě. 2010.)

3.7 Koncertní sezona 2011

V tomto roce se vedení orchestru filharmonie přejmenovat *Komorní filharmonii Vysočina* na *Filharmonii Gustava Mahlera*. Tato cílevědomá změna byla opřena jednak o dostatečně početné obsazení všech sekcí symfonického orchestru, jednak také o dosažené výsledky, jak u publika, tak i u kritiky. Změnu názvu uvítal i jihlavský primátor J. Vymazal. Jméno Gustava Mahlera zapadlo do dlouhodobého plánu města s cílem vyzdvihnout skladatelův vztah k Jihlavě.¹³⁵

Celkem bylo odehráno 41 koncertů, z toho 22 výchovných programů uskutečněných v rámci regionu. Jihlavská abonentní skupina „A“ zahrnula čtyři orchestrální koncerty a koncertní řada „B“ šest komorních vystoupení. Abonentní cyklus v Golčově Jeníkově čítá rovněž čtyři koncerty včetně vánočního.¹³⁶ Uskutečnil se i jeden koncert mimořádný. Mistrovské dirigentské kurzy Gustava Mahlera se nekonaly, neboť město Jihlava finančně nepodpořilo pořádání dalšího ročníku. Naopak poskytlo dotaci na realizaci abonentních cyklů, jistě také z důvodu vysoké návštěvnosti koncertů dotovalo jihlavské abonentní cykly.¹³⁷ V tomto roce těleso absolvovalo dva zájezdy.

Jednotlivé koncerty skupiny „A“ dramaturgie koncipovala tematicky nebo autorsky. Kvůli uvedení náročnějších děl repertoár vyžadoval početnější nástrojové obsazení, zejména u Beethovenovy a Mahlerovy hudby. 20. března hudebníci zahájili v duchu proměnného koncertu. Byly provedeny následující skladby: *Florentinský pochod* J. Fučíka, valčíky (např. *Na krásném modrém Dunaji*) a polky J. Strausse. Stoleté výročí úmrtí Gustava Mahlera refletoval druhý koncert, který se uskutečnil 15. května. Filharmonici zahráli jeho symfonickou básně *Totenfeier*, větu zvanou *Blumine* z jeho *První symfonie D dur* a dále třetí větu ze *Čtvrté symfonie G dur*. Hudba L. van Beethovena zazněla 9. října. Po předehře k opeře *Fidelio* byl za účasti klavíristky V. Böhmové proveden *Klavírní koncert č. 1 C dur op. 15*. Muzikoložka J. Součková ocenila její výkon těmito slovy: „*Klavíristka si bezchybně poradila s interpretační náročností sólového partu, v efektních chromatických pasážích klavíristka předvedla technický um.*“

¹³⁵ VARHANÍK Jiří: „Jihlavská filharmonii hodnotí tříletou etapu“, in: Jihlavské listy. 20. 11. 2011, s. 9-10.

¹³⁶ Archiv filharmonie.

¹³⁷ VARHANÍK Jiří: „Jihlavská filharmonii hodnotí tříletou etapu“, in: Jihlavské listy. 20. 11. 2011, s. 9-10.

V *Sedmé symfonii* č. 7 *A dur*, op. 72. Součková ocenila profesionalitu dechové sekce, především hornistů.¹³⁸ Díky kladnému ohlasu publika vedení instituce opět do programu konaného 13. listopadu zařadilo hudbu z filmových a nově i muzikálových melodií.¹³⁹

V komorním cyklu „B“ předvedla svůj um především dechová seskupení. Dramaturgie těžila jak z hudby klasické, tak nonartificiální. Například saxofonové kvarteto Bohemia provedlo kromě muzikálové hudby (J. Kandrera – *Cabaret*, L. Bernstein – *West Side Story*) nejznámější skladbu G. Gershwinova *Rhapsody in Blue*. (27. 3.) Filharmonické dechové trio¹⁴⁰ vyjma hudby z Mozartovy opery *Don Giovanni* 1. května interpretovalo skladby 20. století. (B. Martinů – *Madrigal* č. 2, J. Šimíček – *Valašské invence*). Trio Nuevo¹⁴¹ uvedlo 27. listopadu výběr z instrumentální hudby 19. a 20. století. (*Šest rumunských tanců pro klavír* B. Bartóka, *Variace na slovenskou lidovou píseň pro cello a klavír* B. Martinů, *La Tzigane pro klavír a housle* M. Ravela a *Klavírní trio g moll* B. Smetany).

Na mimořádném vánočním koncertě 11. prosince vystoupily pěvecké sbory z Vysočiny¹⁴² a společně s filharmonií provedly Rybovu *Českou mši vánoční*. V sólových partech zazpívali Dana Fučíková (soprán), S. Čmugrová (alt), O. Socha (tenor) a P. Vančura (bas).¹⁴³

Orchestr podnikl 28. prosince zájezd do Žďáru nad Sázavou, kde hudebně doprovodil nejstarší pěvecký sbor na Vysočině – Svatopluk. Tělesa společně provedla v české premiéře skladbu Ch. Gounoda *Missa Brevis*, jejíž notový part objevil brněnský profesor M. Buček. Sám k tomu poznamenal: „*U nás neznámou romantickou skladbu jsem objevil na Sardinii, bylo mně ctí poprvé ji uvést se žďárským Svatoplukem.*“¹⁴⁴

¹³⁸ „JV“: „Mahlerova filharmonie zahraje Jakešovy úpravy filmových hitů“, in: *Jihlavské listy* 11. 11. 2011, s. 9.

¹³⁹ Ústřední melodie *Memory* z muzikálu *Cats*, hlavní hudební téma z filmu *Tenkrát na západě* nebo pochod z tetralogie *Indiana Jones*. („JV“: „Mahlerova filharmonie zahraje Jakešovy úpravy filmových hitů“, in: *Jihlavské listy* 11. 11. 2011, s. 9.).

¹⁴⁰ A. Kovaříková Hegedüsová – hoboj, E. Drápela – klarinet a R. Novozámský – fagot.

¹⁴¹ J. Sedláček – housle, E. Suzuki – klavír, M. Ondráček – violoncello.

¹⁴² Cecilie-Cecilia Třešť, Čech a Lech Humpolec, Smetana Telč, Svatopluk a Tucet Humpolec.

¹⁴³ KUDRNOVÁ, Zuzana: „Hej mistře“, 10.12.2011, zdroj WWW

https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20111210-ji-hej-mistre-vystoupeni-filharmonie.html

¹⁴⁴ HAVLÍK, Ivan: „V chrámu zpívali s filharmonií“, 29. 12. 2011, zdroj WWW

https://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/v-chramu-zpivali-s-filharmoni20111229.html

Hudebně-vzdělávací pořad pro žáky mateřských a základních škol Putování s písničkou se postupně odehrál v Humpolci, Pelhřimově, Telči, Kamenici, Havlíčkově Brodě, Velkém Meziříčí, Dušejově a Jihlavě.¹⁴⁵

3.8 Koncertní sezona 2012

V desáté výroční sezoně bylo odehráno 34 koncertů, z toho 18 výchovných. I přes nižší počet uskutečněných akcí, těleso dokázalo, že je schopné provést náročnější díla a reagovat tak na požadavky diváků. Tento rok bylo v rámci abonentní skupiny „A“ odehráno pět koncertů včetně vánočního a v cyklu „B“ tradičně šest komorních vystoupení. V Golčově Jeníkově filharmonici zahráli třikrát. Po vzoru vídeňských filharmoniků se vedení rozhodlo uspořádat mimořádný Novoroční galakonzert. Uskutečnil se jeden zájezd.

Jubilejní desátou sezónu existence FGM oslavila koupí koncertního křídla zn. Petrof. Se zvyšujícím se počtem klavírních recitálů v Domě filharmonie byla koupě nutností. Dosavadní, již nevyhovující klavír, zapůjčila jihlavská ZUŠ.

Dramaturgie orchestrálních koncertů „A“ vycházela z osvědčených titulů klasické hudby. Šéfdirigent zastával názor, že: „*Mozart je nesmrtelné téma, které je divácky oblíbené.*“¹⁴⁶ Diváci si poprvé v Jihlavě 18. března vyslechli sólo pro lesní roh v podání Martina Nováka. Ten společně s filharmonií provedl Mozartův *Koncert č. 2 Es dur pro lesní roh a orchestr, K 417*. Muzikoložka Součková ohodnotila koncert následujícími slovy: „*Novák zahájil svůj sólový koncert s mírnější počáteční nejistotou v náročných chromatických bězích úvodní věty Allegro maestoso, následně si však vychutnal čistě akcentované intervalové skoky. Ve finálním rondu si hornista poradil s častými signálními motivy, trylkovými i pianissimovými nízkými tóny. Ani orchestr se nenechal zahanbit a s razancí in tempo přejímal lovecké tematické pasáže.*“¹⁴⁷ Koncert zakončila jedna z nejhranějších Mozartových skladeb – *Symfonie č. 40 g moll*,

¹⁴⁵ Archiv filharmonie.

¹⁴⁶KUDRNOVÁ, Zuzana: „Jihlavští filharmonici zahajují koncertní sezonu Mozartem“, 16. 3. 2012, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20120316_ji_jihlavsti-filharmonici-zahajuji-koncertni-sezonu-mozartem.html.

¹⁴⁷ SOUČKOVÁ Jana, „Recenze koncertu FGM Mozart“, in *Archiv filharmonie*. 18. 3. 2012.

v původní verzi bez klarinetů. V hodnocení Součkové se dočteme: „*Hutný barvitý zvuk orchestru perfektně vystihl osudovost věty, která ubíhala jedním dechem v dobře zvoleném tempu. Nutno kladně ohodnotit vynikající první housle, cello, dechy a dirigentův cit pro práci s barevnou a dynamickou škálou.*“¹⁴⁸

Na koncertě, který se konal 13. května zazněla mimo jiné Beethovenova *Symfonie č. 6 F dur „Pastorální“*. V jihlavské premiéře měli diváci si 14. října možnost vyslechnout Smetanovu *Vltavu*. Jednalo se přirozeně o premiéru v podání profesionálního tělesa. Ve velkém nástrojovém složení filharmonici zahráli Mahlerovu *Symfonii č. 4*. V sopránové úloze vystoupila G. Kopperová.¹⁴⁹ Čtvrtý koncert cyklu „A“ má již pravidelně charakter populární hudby. Pro tuto příležitost přijala pozvání zpěvačka a herečka Nadě Urbánková. Poprvé se symfonickým orchestrem 25. listopadu zazpívala písně: *Vilém peče housky, Závidím* a po 43 letech skladbu *Mosaznej džbánok*, se kterou v roce 1969 vyhrála Bratislavskou lyru. Druhým hostem večera byl i jihlavský zpěvák Jiří Juránek, imitující Elvise Presleyho. Z jeho repertoáru zazněly písně *My Way, I Can't Falling In Love With You*.¹⁵⁰ Vystoupením interpreta populární hudby se symfonickým orchestrem jihlavská filharmonie pokračovala v nastoleném trendu cílit prostřednictvím populárního repertoáru na širší publikum. Za účasti ženského pěveckého sboru Cecilie-Cecilia odehrála FGM 16. prosince vánoční koncert. V jednotlivých vánočních skladbách s aranží J. Jakeš vystoupili sólisté orchestru, a sice trumpetista T. Hladík v koledě *Já bych rád k Betlému* a violoncellistka H. Střelcová v *Tiché noci*. Tenorista O. Socha zazpíval společně se sborem zazpíval *Chtíc, aby spal* a latinskou koledu *Adeste fideles*. Mimo jiné zazněla *5. věta (Pastýřova píseň) z Beethovenovy Šesté symfonie*.¹⁵¹

Rodinné seskupení bývalého šéfdirigenta L. Šrubaře zahájilo sérii komorních koncertů „B“. Vystoupil společně se svými dvěma dcerami, sopranistkou H. Škarkovou a houslistkou M. Michálkovou. Za účasti pardubické houslistky L. Pavlíkové společně

¹⁴⁸ Tamtéž.

¹⁴⁹ ŠMERGL, Petr: „Filharmonici zahrají v Jihlavě poprvé Smetanovu Vltavu“, 10. 10. 2012, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonici-zahraji-v-jihlave-poprve-smetanovu-vltavu-20121010.html.

¹⁵⁰ VARHANÍK, Jiří: „Urbánková a Juránek zazpívají s filharmonii slavné melodie“, in: Jihlavské listy 23. 11. 2012, s. 10.

¹⁵¹ Archiv filharmonie.

odehráli skladby různých žánrů.¹⁵² Prostřednictvím dalšího koncertu dalo jihlavské symfonická těleso prostor mladým studentům hudby, aby si vyzkoušeli hrát s profesionálním orchestrem. Tato zkušenost může ovlivnit jejich nadšení pro hudbu a budoucí profesní život. J. Jakeš umožnil vybraným brněnským konzervatoristům, aby společně vystoupili s hráči FGM. V jejich podání bylo možno si vyslechnout: *Koncert Es dur* J. K. J. Nerudy, *Koncert č. 1 pro lesní roh* R. Strausse nebo *Koncert C dur pro dvě trubky* A. Vivaldiho.¹⁵³ U příležitosti křtu nového klavíru V. Böhmová přednesla 9. září preludium z Bachova *Dobře temperovaného klavíru*, Listzovu *Koncertní etudu La legierezza* či Ravelovu *Rusalku* z cyklu *Kašpar noci*.

Mimořádný Novoroční galakonzert konaný 15. ledna nabídl kromě Straussových valčíků a polek, filmové hudby nabídl slavné árie v podání tenoristy O. Sochy (*O sole mio, Granada, Funicili, Funicula*).

V rámci oslav 290. výročí vysvěcení poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře ve Žďáře nad Sázavou vystoupilo těleso 8. září a za účasti pěveckého sboru Svatopluk a D. Fučíkové předneslo duchovní písně.¹⁵⁴

Na základně příznivých ohlasů z řad pedagogů i samotných dětí připravila filharmonie nový program pro žáky mateřských i základních škol s názvem *Jak človíček k hudbě přišel*. Dětskému publiku bylo vysvětleno, jak se hudba postupem času vyvíjela a měnila.¹⁵⁵

3.9 Koncertní sezona 2013

V této sezoně hráči filharmonie odehráli 35 koncertů, z toho 18 vzdělávacích pořadů pro školy. V rámci předplatitelských cyklů vedení do koncertů skupiny „A“ zařadilo pět a do skupiny „B“ šest koncertů. Pro jihlavskou firmu BOSCH byl uspořádán

¹⁵² B. Bartók – *Duo pro dvoje housle*, G. Fauré – *Pie Jesu*, F. Mendelssohn-Bartholdy – *Oratorium Eliáš op. 70* či skladbu *Kantate Nr 151* J. S. Bacha) (KUDRNOVÁ, Zuzana: „Jihlavská filharmonie zahájí cyklus koncertů“, 10. 2. 2012, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20120210-jihlavska-filharmonie-zahaji-cyklus-ko.html).

¹⁵³ KUDRNOVÁ, Zuzana: „Koncert filharmonie: Zazní Vivaldi, Haydn i Strauss“, 3. 3. 2012, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20120303_ji_zazni-vivaldi-haydn-i-strauss.html.

¹⁵⁴ Anonym – *Salve Regina*, C. Franck – *Panis angelicus*, G. Verdi – *Ave Maria*.

¹⁵⁵ Archiv filharmonie.

galakonzert s populárním repertoárem. Kromě třech koncertů pro Golčův Jeníkov se uskutečnil jeden zájezd s vánočním programem do města Brtnice. V tomto roce zaznamenalo na jihlavských koncertech vedení účast zhruba 2180 diváků, což značí početnou návštěvnost jak na orchestrálních koncertech v DKO, tak i v komorních, realizovaných v Domě filharmonie.¹⁵⁶ Po vzoru britského festivalu BBC Proms uskutečnil orchestr v Domě filharmonie v srpnu tři večery, kde se divákům promítaly úspěšné koncerty v historii tělesa.

Koncerty řady „A“ se konaly 3. března, 22. září, 13. října, 10. listopadu a 15. prosince. Díky velkému ohlasu na galakonzerty, přehlídky filmových a muzikálových melodií se dramaturgie sezony zahrnovala spíše mainstreamovou hudbu. Sezona se nevěnovala nastudování nových instrumentálních skladeb klasické hudby. Pod záštitou primátora města Jihlava J. Vymazala se v březnu uskutečnil výroční galakonzert složený z operních árií, vídeňských valčíků a polek J. Strausse. Vystoupila řada sólistů, kteří v průběhu let s filharmonií vystupovali (D. Fučíková, Dita Urbánková-Čeledová, O. Socha, P. Vančura).¹⁵⁷ Dle tvrzení vedení se jednalo o největší událost sezony. Díky pozitivním diváckým ohlasům z minulého roku se v říjnu zopakoval koncert operních árií. Pozvání přijali sólista Státní opery Praha O. Socha a sólistka Národního divadla Praha M. Gemrotová. Společně zazpívali árie z Mozartovy opery *Don Giovanni*, pak árie italských mistrů (G. Verdi, G. Rossini, G. Puccini, G. Donizetti). Došlo i na předehru z Bizetovy opery *Carmen*.¹⁵⁸ Oblíbený koncert filmových a muzikálových melodií patřil čtvrtému koncertu. Na závěr cyklu se v prosinci uskutečnil vánoční koncert.

V komorním cyklu koncertů řady „B“ vystoupila především instrumentální seskupení, hrající na strunné nástroje. Úspěšný violoncellista J. Bárta a klavíristka T. Fialová společně zahráli 3. února česká dueta 19. a 20. století (A. Dvořák – *Klid lesa pro violoncello a klavír*, L. Janáček-*Pohádka pro violoncello a klavír*, B. Martinů – *Variace na slovenskou lidovou píseň pro violoncello a klavír*). Ve znamení barokní hudby filharmonie v komorním složení 21. dubna zahrála *Concerta grossa č. 10 a 12* G. F.

¹⁵⁶ Viz elektronická korespondence s D. Majerovou, ředitelkou FGM. 9. 4. 2018. in: *Archiv autora*.

¹⁵⁷ VARHANÍK Jiří: „Mahlerova filharmonie načla desátou sezonu s Jiřím Bártou“, in: *Jihlavské listy*. 5. 2. 2013, s.9.

¹⁵⁸ JÍRA Jiří: „Vivat Opera! Mistry představí dva sólisté“, 12. 10. 2013, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/vivat-opera-mistry-predstavi-dva-soliste-20131012.html.

Händela a Vivaldiho Koncert *F dur pro troje housle a smyčce a Concerto grosso op. 3 č. 11.*, čímž se vrátila ke kmenovému repertoáru z prvních let své existence. Smyčcové kvarteto Flauto amoroso provedlo 5. května kromě barokních skladeb G. F. Telemanna (*Kvartet TWV 43: F1*) a J. CH. Bacha (*Kvartet F dur*) ragtimové skladby S. Joplina (*Country Club*) a J. Lamba (*Bohemia Rag*). V duchu hudby období klasicismu, komponované pro zábavný účel – předstoupil před orchestr 8. září J. Jakeš a v komorním obsazení hráči provedli divertimenta J. Haydna (*Es dur*) a Mozarta (*C dur, B dur, D dur*).¹⁵⁹

3.10 Koncertní sezona 2014

Ve dvanácté sezoně bylo odehráno 39 koncertů, z toho 23 vzdělávacích. V Jihlavě se již tradičně realizovaly cykly „A“ a „B“, které však byly doplněny o několik mimořádných koncertů. Filharmonie se svým programem opět třikrát vystoupila i v Golčově Jeníkově a kromě toho orchestr podnikl zájezd do Třebíče. Výchovné programy nesly název Kde domov můj?. Kromě abonentních představení filharmonie uspořádala novoroční galakonzert pro firmu BOSCH.¹⁶⁰ Návštěvnost jihlavských koncertů oproti minulé sezoně narostla zhruba o 500 diváků.

Dramaturgie orchestrálního cyklu „A“ se navrátila ke klasické hudbě a šéfdirigent ji volil podle repertoáru hostujících umělců. Představena byla díla světových autorů 18. a 19. století, avšak velká část repertoáru patřila filmové a populární hudbě. S klasickým programem vystoupila violistka K. Fialová, jež 23. února odehrála Händelův *Koncert pro violu a orchestr h moll*. Klavíristka P. Milarová provedla 13. dubna za doprovodu orchestru Griegův *Koncert pro klavír a orchestr a moll*. 19. října se konal Koncert tří tenorů – J. Březina, M. Šrejma a M. Vlček, jež zazpívali kromě českých i světových operních árií i populární písně.¹⁶¹ Filharmonici také interpretovali *Symfonii č. 102 D dur* J. Haydna a *Symfonii č. 38 D dur* W. A. Mozarta. Program nabídl nejen přehlídku filmových melodií¹⁶², ale i jednu z nejslavnějších písní

¹⁵⁹ „JV“: „Filharmonie zahájila podzim“, in: Jihlavské listy. 27. 9. 2013, s. 11.

¹⁶⁰ ŽÁKOVÁ, Lucie: „Filharmonie uvede novoroční koncert“, 11. 1. 2014, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonie-uvede-novorocni-konzert-20140111.html.

¹⁶¹ Árie z oper *La traviata*, *Rigoletto*, *Nápoj lásky*, *Prodané nevěsty*, *Rusalka*.

¹⁶² Hudba z filmů *Titanic*, *Noci na Karlštejně*, *Mamma mia!*

rockové skupiny Queen *Bohemian Rhapsody* v úpravě J. Jakeše.¹⁶³ Ženský pěvecký sbor Cecílie-Cecila vystoupil 16. listopadu na vánočním koncertě, na kterém kromě koled a pastorel přednesla sopranistka D. Straková-Šedrlová árie Smetanovy *Hubičky*.

Repertoárově pestré vystoupení řady „B“ předvedli 9. března K. Madariová a L. Svoboda, kteří provedli opusy pro dvě violoncella z období od baroka až po dvacáté století (A. Vivaldi – *Sonáta e moll pro violoncello a basso continuo RV 40*, J. B. de Boismortier – *Sonáta č. 1 d moll pro dvě violoncella*, D. Popper – *Suita pro dvě violoncella, op. 16*). K Roku české hudby uvedl 30. března komorní orchestr FGM českou hudbu 18. a 19. století (D. J. Škroup – *Koncert D dur pro flétnu a orchestr*, F. V. Míča – *Sinfonia in D*, B. Smetana – *Naším děvčátům, Vzpomínka na Plzeň, Ze studentského života*). Ve složení harfa (D. Ťuková) a viola (K. Fialová) zazněly 11. května především skladby 20. století (I. F. Stravinský – *Elegie pro sólovou violu*, či A. Piazzolla – *Historie tanga – Café 1930*).

Kromě abonentního cyklu filharmonie uspořádala 12. ledna Novoroční galakonzert, jenž vycházel ze Straussových tanečních hudby a dále z filmových melodií. Tento koncert vedení zorganizovalo i pro firmu BOSCH.¹⁶⁴ S mimořádným repertoárem vystoupila 4. dubna americká klavíristka a pedagožka Diane Earle. Její koncertní program zahrnoval skladby J. S. Bacha (*Gigue, Francouzská suita č. 5*), F. Chopina (*Grande Valse Brillante, Op. 18.*) a G. Gershwina (*I Got Rhythm*).

Koncert k Roku české hudby byl uskutečněn 7. listopadu v třebíčském zámku, kde kromě české hudby 18. a 19. století zazněla i filmová hudba.

Během tří letních večerů se v Domě filharmonie realizovala druhá sezona festivalu PROMS Jihlava, jež zpětně připomněla úspěšná vystoupení. Důvod konání akce vysvětlil manažer V. Holeš: „*Chceme přiblížit „klasickou“ hudbu dalším divákům, kteří třeba nemají možnost navštívit pravidelné koncerty filharmonie, a nabídnout jim i jiný pohled na práci filharmonie.*“¹⁶⁵

¹⁶³ ŽÁKOVÁ, Lucie, „Filharmonie zve na noc slavných filmových melodií“, 15. 11. 2014, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonie-zve-na-noc-slavnych-filmovych-melodii-20141115.html.

¹⁶⁴ ŽÁKOVÁ, Lucie: „Filharmonie uvede novoroční koncert“, 11. 1. 2014, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonie-uvede-novorocni-koncert-20140111.html.

¹⁶⁵ „JV“: „Začíná PROMS 2014, série projekcí koncertů filharmonie“, in: Jihlavské listy. 4. 7. 2014, s. 9.

3.11 Koncertní sezona 2015

V sezoně 2015 bylo odehráno 31 koncertů, z toho 17 výchovných. Abonentní jihlavské koncerty se nezměnily. Byly zařazeny řady „A“ a „B“, zahrnující celkem 11 koncertů. Jihlavské koncerty navštívilo cca 2600 návštěvníků. Těleso odehrálo 2 mimořádné koncerty a podniklo jeden zájezd do obce Buřenice.¹⁶⁶ Z důvodu změny starosty, jež nepodporoval kulturu se neuskutečnil abonentní cyklus koncertů v Golčově Jeníkově. S filharmonií nevystoupilo žádné sborové těleso. Výchovné pořady nesly název S písničkou kolem světa. Dle slov J. Jakeše filharmonie splnila plán vzkřísit hudbu skladatelů, kteří získali světové renomé a žili nebo tvořili na Vysočině.¹⁶⁷

V koncertní řadě „A“ se podle manažera Holeše jako v minulém roce podařilo zajistit „vynikající sólisty a atraktivní program.“¹⁶⁸ V prvním představení, které se konalo 8. března se publiku představila „vycházející hvězda klarinetové školy“¹⁶⁹ Nela Zimková, která společně s orchestrem provedla jeden z nejhnanějších Mozartových koncertů – *Koncert pro klarinet a orchestr A dur*, K. 622. Kromě zmíněného koncertu filharmonici reprízovali instrumentální skladby z minulých let.¹⁷⁰ V druhém konaném koncertě (3. května) přijal pozvání fagotista D. Drápela, jenž za doprovodu orchestru interpretoval Mozartův *Koncert pro fagot a orchestr B dur*, K. 191. Toho večera zazněl Mahler (*Symfonie č. 2 c moll*, věta *Blumine* z *První symfonie*) a výběr ze slavných Dvořákových *Slovanských tanců*. 18. října s Beethovenových *Koncertem pro klavír a orchestr Es dur op. 73* vystoupila V. Böhmová. Koncert uzavřela Haydnova *Symfonie č. 35 fis moll*. V přehlídce filmových melodií 22. listopadu zaznělo například: tango *Roxanne* z muzikálu *Moulin Rouge*, hudba z filmů *James Bond* a *Piráti z Karibiku*. Dramaturgie vánočního koncertu (20. 12.) těžila z filmové hudby, vánočních koled a notoricky známých operních árií v podání sopranistky J. Šrejma Kačírkové a tenoristy R. Samka (*Ukolébavky z Hubičky*, *árie z Prodané nevěsty* či *Brindisi z La traviaty*).

¹⁶⁶ Koncert v rámci Svazu rodáků konaný 8. srpna. Vystoupilo kvarteto Flauto amoroso.

¹⁶⁷ VARHANÍK, Jiří: „Sezona Mahlerovy filharmonie otevře Vivaldiho klasika“, in: *Jihlavské listy*. 16. 9. 2015, s 9.

¹⁶⁸ Tamtéž.

¹⁶⁹ ŽÁKOVÁ, Lucie, „Filharmonici zahrají v neděli“, 7. 3. 2015, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonici-zahraji-v-nedeli-20150307.html.

¹⁷⁰ A. Vranický – *Overtura caratteristica*, L. van Beethoven – *Symfonie č. 1 C dur*.

V řadě komorních koncertů řady „B“ kromě komorního orchestru FGM vstoupili také sólisté a dua. Bohatá dramaturgie zahrnovala skladby od baroka po 20. století. S barokními opusy vystoupili 22. února violista L. Černý a klavírista V. Holý. Společně zahráli Bachovu *Sonátu h moll pro violu a sólo* a Telemannův *Koncert pro violu a klavír G dur*. V zajímavé dramaturgii se odehrál program (22. dubna) s názvem „Apoteóza barokní virtuosity“, kde vystoupil cembalista M. Hroch, který publiku připomněl některé barokní komponisty.¹⁷¹ Před jihlavské diváky předstoupil 20. září Komorní orchestr FGM a premiéroval části *Podzim* a *Zima* z cyklu *Čtvero ročních období* A. Vivaldiho. Dále zaznělo dílo bratrů Stamicových.¹⁷² V náročných skladbách se 4. října za doprovodu klavíru (M. Pala) představil „mladý špičkový trumpetista“¹⁷³ J. Zimka (H. Bellstedt – *Variace na neapolskou píseň*, G. Torelli – *Koncert D dur*). Za velkou událost v historii komorních koncertů J. Jakeš považoval vystoupení japonské klavíristky Yukie Ichimura, jež společně s violoncellistou P. Nouzovským 18. listopadu provedli *Sonátu C dur pro klavír a violoncello* L. van Beethovena a *Sonátu d moll pro violoncello a klavír* impresionistického skladatele C. Debussyho.

I tento rok byl 18. ledna uspořádán Novoroční koncert pro zaměstnance firmy BOSCH. Dramaturgie těžila z oblíbené Straussový hudby, muzikálových a filmových písní. Pěveckých partů se ujali M. Gemrotová a O. Socha. 11. listopadu v Domě filharmonie na společném koncertě romantických opusů vystoupila klavíristka V. Böhmová a trumpetista O. Lakota.¹⁷⁴

¹⁷¹ G. Fescobaldi – *Toccata in D*, L. Couperin – *Suite in F*, Jean-P. Rameau – *Grand Suite in A*.

¹⁷² J. V. Stamic – *Sinfonie in A*, K. Stamic – *Orchestrální kvartet F dur*.

¹⁷³ Rozhovor s J. Jakešem, ze dne 19. 4. 2019.

¹⁷⁴ Archiv filharmonie.

3.12 Koncertní sezona 2016

Rok 2016 byl pro orchestr velmi úspěšný. Kromě bohatší koncertní činnosti vzrostla i návštěvnost jihlavských koncertů, jež čítala cca 3400 diváků.¹⁷⁵ Filharmonici odehráli celkem 34 koncertů, z toho 13 řádných a 1 mimořádný. Díky opětovné finanční podpoře Kraje Vysočina se znovu realizoval projekt Hudba městům Vysočiny, což pro filharmonii znamenalo větší počet zájezdů. Těleso v rámci regionu podniklo 9 zájezdů. Uskutečnilo se 10 popularizačně-výchovných pořadů.

Dramaturgie sezony se navrátila k hudbě bratrů Vranických. Orchestr rozšířil svůj repertoár o další Beethovenovu symfonii a některé skladby W. A. Mozarta.

Orchestrální cyklus „A“ nově zahrnoval šest koncertů. Za účasti sopranistky M. Časarové a tenoristy O. Sochy se 17. ledna uskutečnil Novoroční galakonzert, jenž byl poprvé zahrnut do abonentního cyklu. Repertoár druhého koncertu, který se konal 6. března připomněl hudbu bratrů Vranických. V *Koncertu pro violoncello a orchestr C dur op. 27* P. Vranického se sólového partu zhostil P. Nouzovský. Zazněla také Vranického *Symfonie op. 33 č. 3* a *Overtura carrateristica* A. Vranického. 24. dubna orchestr provedl divácky známou Beethovenovu *Symfonii č. 5 c moll.* V *Koncertu pro violu a smyčcový orchestr G dur* G. P. Telemanna se představil L. Černý. Hudba W. A. Mozarta zazněla 19. října a obohatila repertoár o následující skladby: *Koncert pro lesní roh a orchestr č. 2 Es dur* a *Symfonii č. 38 D dur.* V duchu filmové a muzikálové hudby se uskutečnil koncert 6. listopadu. Do programu vánočního koncertu (11. 12.) byla nově zařazena skladba *Labuť* z cyklu *Karneval zvířat* romantického skladatele C. Saint-Saëns.

I cyklus „B“ byl navýšen o jeden koncert. Kromě komorního orchestru FGM vystoupila kvarteta, tria a byl uspořádán klavírní recitál. Populární repertoár zazněl 14. února v podání členů komorního orchestru FGM, kde kromě Mozartovy hudby (*Malá noční hudba, Divertimento in D, KV 136*) zazněla *Suita Burlesque de Quixotte* G. P. Telemanna. Ruská klavíristka D. Suleymanová 20. března doložila své klavírní dovednosti především náročnou Beethovenovou *Sonátou č. 28 A dur op. 101.*

¹⁷⁵ Viz elektronická korespondence s D. Majerovou, ředitelkou FGM. 9. 4. 2018. in: *Archiv autora.*

Slovanské smyčcové kvarteto¹⁷⁶ 8. května interpretovalo skladby *Drobnosti op. 75a* a *Smyčcový kvartet č. 12 F dur op. 96*. A. Dvořáka. Violoncellový soubor Solotutticelli¹⁷⁷ ze svého repertoáru přednesl tradiční kusy (*Suita pro 4 violoncella c moll* J. S. Bacha), ale i skladbu *Koncertní polonéza* českého houslisty a skladatele devatenáctého století D. Poppera.

Na závěrečném koncertě Stamicových slavností, které se uskutečnily 28. května v Havlíčkově Brodě, rodném městě skladatele, vystoupila FGM pod vedením šéfdirigenta J. Jakeše s Mozartovými skladbami. Zazněla *Symfonie g moll*, K 550 a *Concertone pro dvoje housle a orchestr D dur*, KV 190. Houslové party obstarali věhlasní sólisté B. Matoušek a J. Kekula. Dramaturgie projektu Hudba městům Vysočiny vycházela z hudby bratrů Vranických, jež byla provedena na jihlavských koncertech. S tímto programem filharmonie postupně navštívila: 27. září Moravské Budějovice, 28. října Golčův Jeníkov, 4. října Třebíč a 21. listopadu Pelhřimov. Čtrnáctého listopadu těleso vystoupilo na Galakonzertu k 70. výročí založení humpolecké ZUŠ. Komorní kvarteto Flauto amoroso vystoupilo 6. června ve Světlé nad Sázavou a 14. prosince v Třešti.

Výchovný program nesl název Chleba s máslem a žáky kulturně obohacoval o životě a dílu vídeňských klasiků.

3.14 Koncertní sezona 2017

Podobně jako minulou sezonu těleso odehrálo 32 koncertů, z toho 13 řádných, 1 mimořádný, 5 zájezdních a 12 výchovných. Návštěvnost jihlavských abonentních cyklů se navýšila o 200 diváků. Dramaturgie těžila především z výročí J. V. Stamice.

K oslavě Nového roku, již po šesté, filharmonie uspořádala 21. ledna galakonzert pojatý ve vídeňském stylu. Kromě Straussovy hudby zazněly operní árie z *Dona Giovanni* a *La traviaty* v podání sopranistky M. Časarové a tenoristy B. Petroviče. Koncert ke 300. výročí narození Jana Václava Stamice, jenž je považován za zakladatele hudebního klasicismu, se uskutečnil 26. března. Repertoár vycházel z jeho instrumentální tvorby (*Symfonie A dur „Mannheimská“*, *Sinfonia in D*, *Sinfonia*

¹⁷⁶ J. Rybka – housle, L. Mik – housle, L. Černý – viola, L. Svoboda – violoncello.

¹⁷⁷ M. Greco, A. Poukarová, M. Klimešová a R. Mrazík.

Pastrola) a díla jeho syna K. Stamice – *Koncert pro violu a orchestr*, kde aplaus sklídila špičková violistka K. Fialová Nouzovská.¹⁷⁸ V tzv. Jarním galakonzertě (7. 5.) zazněla kromě árií mistrů italské romantické opery (G. Verdi, G. Puccini, G. Rossini)¹⁷⁹ autorská meditační hudba šéfdirigenta J. Jakeše. Tímto činem dokázal, že není jen ctižádostivým dirigentem, ale i komponistou. Významným hudebním počinem bylo obnovené uvedení *Koncertu pro flétnu a orchestr C dur* J. V. Stamice, jenž pro potřebu současného orchestru zrekonstruoval J. Jakeš. V náročné flétnovém sólu se zde představila první sólistka tělesa D. Urbánková-Čeledová. Dále byla do programu poprvé zařazena hudba otce W. A. Mozarta Leopolda – *Symfonie č. 2*.¹⁸⁰ (22. 10.). Na obvyklém koncertě slavných filmových melodií, který se uskutečnil 5. listopadu se v jednotlivých skladbách sólově představili členové orchestru. Na tradičním vánočním programu vystoupili kromě sólistů¹⁸¹ tělesa i žáci smyčcové sekce ZUŠ v Polné.

Program cyklu „B“ se v této sezoně oprostil od barokní a klasicistních skladeb a skládal se čistě z hudby 19. a 20. století. V netradičním nástrojovém složení violoncella (P. Nouzovský) a akordeonu (L. Horák) se 1. února odehrál program inspirovaný argentinským tangem. Na klavírní recitál konaný 26. února přijali pozvání zahraniční umělci; J. Hordós z Maďarska a N. Kim z Jižní Koreje. Střídali se v interpretaci skladeb J. Brahmsa (*6 Klaviersücke op. 118, 4 Klavierstücke op. 119 a Variace na Paganiniho téma op. 35*) a F. Chopina (*Balada č. op. 52*). Bizetovy a Smetanovy árie za doprovodu klavíristky M. Šírkové zazpívala 12. listopadu M. Časarová.¹⁸²

Prvního října za účasti sólistů¹⁸³ filharmonie vystoupila na oslavě 90. výročí jihlavského pěveckého sboru Foerster, kde byl proveden operní a operetní repertoár 19. století.¹⁸⁴

¹⁷⁸ VARHANÍK, Jiří: „Filharmonie oslavila Stamice“, 28. 3. 2017, zdroj WWW <http://www.jihlavske-listy.cz/clanek21954-filharmonie-oslavila-stamice.html>.

¹⁷⁹ Pěveckých partů se zhostili: D. Fučíková a B. Petrovič.

¹⁸⁰ KUČEJ, Tomáš: „Domem kultury zazní Podzimní koncert“, 20. 10. 2017, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/domem-kultury-zazni-podzimni-koncert-jihlavske-filharmonie-20171020.html.

¹⁸¹ Představili se violoncellistka E. Kotrbová, fagotista J. Šedrla, hobojistka H. Bartoníková a Markéta Jašová a houslista J. Vindiš.

¹⁸² Archiv filharmonie.

¹⁸³ K. Hebelková (mezzosoprán), M. Časarová (soprán), B. Petrovič (baryton).

¹⁸⁴ Árie z Verdiho, Rossiniho a Donizettiho oper. Z operetních děl zazněla hudba F. Lehara.

Výročí J. V. Stamice reflektoval i program¹⁸⁵ Hudba městům Vysočiny, se kterým filharmonie postupně navštívila tyto města: Praha (7. března), Třebíč (3. října), Moravské Budějovice (4. října) a Nové Město na Moravě (14. října). S vánočním programem těleso vystoupilo 3. prosince v Polné.

Program hudebně-vzdělávacích programů s názvem Jak Honza udělal díru do světa, byl rovněž inspirován životem skladatele, houslisty a dirigenta J. V. Stamice.

3.15 Koncertní sezona 2018

V poslední zmapované sezoně existence orchestru, vedení instituce uspořádalo 34 koncertů, z toho 8 popularizačně-vzdělávacích. Kromě jihlavských řad „A“ a „B“ bylo uskutečněno několik mimořádných pořadů, zejména pro soukromé subjekty. Filharmonie v rámci regionu podnikla osm zájezdů. Podruhé v existenci tělesa vycestovala za hranice České republiky, tentokrát do sousedního Slovenska. Jihlavské abonentní koncerty navštívilo okolo 3500 diváků.¹⁸⁶

D. Majerová ocenila vysoký počet prodaných abonentních vstupenek, jež čítaly zhruba 100 předplatitelů. I přes vysoké počty návštěvníků se filharmonie potýkala s finančními problémy. Město Jihlavy zkrátilo žádanou dotaci. Pro jihlavskou koncertní činnost město poskytlo dotaci ve výši 930 tisíc Kč. K problematice financování V. Holeš v tisku dodal: „*Jako profesionální těleso filharmonie nespadá do žádného dotačního programu Kraje Vysočina, tudíž musí žádat o finanční podporu individuálně.*“¹⁸⁷ Kraj tedy i v současnosti přispívá řádově 100–150 tisíc korun ročně.

Dramaturgie především komorních a výchovných koncertů zpracovávala působení hudební rodiny Roséových, jež byla v příbuzenském svazku s G. Mahlerem. Především šlo o švagra Arnolda, koncertního mistra Vídeňské filharmonie a jeho dceru Almu, vynikající houslistku, která ve třicátých letech 20. století opakovaně úspěšně koncertovala v Jihlavě. V programech zazněla hudba, jež Alma i Arnold často prováděli.¹⁸⁸ Tento projekt vedení filharmonie realizovalo společně se Zdeňkem

¹⁸⁶ Viz elektronická korespondence s D. Majerovou, ředitelkou FGM. 9. 4. 2018. in: *Archiv autora*.

¹⁸⁷ VARHANÍK Jiří: „Mahlerova filharmonie je na scéně patnáctý rok“, 7. 1. 2018, zdroj WWW <http://www.jihlavske-listy.cz/clanek24316-mahlerova-filharmonie-je-na-scene-patnacty-rok.html>.

¹⁸⁸ GEIST, Zdeněk. *Hoffmann, Mahler, Rosé: doba, vztahy, souvislosti*. Jihlava: Parola spol., 2018. ISBN 978-80-904742-6-0.

Geistem, jihlavským historikem a autorem knihy *Hoffmann, Mahler, Rosé: doba, vztahy, souvislosti*.

Dramaturgie cyklu „A“ byla ovlivněná výročním tělesa. První galakonzert (14. 1.) již tradičně těžil ze Straussovy hudby. V druhém, jak lze vyčíst z tisku zcela vyprodaném galakonzertě (4. 2.) přišli pográtulovat k patnáctému výročí pravidelní hosté (D. Fučíková, O. Socha, P. Nouzovský, B. Petrovič nebo M. Česarová). Společně se sólisty orchestr provedl výběr úspěšných klasických děl z minulých sezon. Za dobu působení orchestru repertoár čítal mnoho skladeb, jak opusů pro smyčcové kvarteto, tak skladby pro symfonický orchestr. (A. Dvořák, B. Smetana, P. Vranický či G. Mahler).¹⁸⁹ Další koncerty se odehráli 11. března, 14. října a 25. listopadu. S violoncellistou P. Nouzovským se uskutečnil koncert k výročí vzniku ČSR. Program těžil z klenotů české hudby, zazněly prověřené hudební kusy: A. Dvořáka – Koncert *pro violoncello a orchestr h moll*, výběr z Dvořákových *Slovanských tanců*, symfonická báseň B. Smetany *Z Českých luhů a hájů* a *Poem Z. Fibicha*. Již po deváté byl proveden oblíbený formát koncertu zaměřený na slavné filmové melodie.

Cyklus „B“ zahrnul sedm koncertů. S repertoárem Almy a Arnolda Roséových vystoupil komorní orchestr FGM 16. září a pod vedením J. Jakeše provedl například *Capriccio č. 24 N. Paganiniho* (se sólistou J. Vindišem), *Liebeskieder Walzer op. 52 J. Brahmsa* či *Smyčcový kvintet C dur op. 163 F. Schuberta*. S hudbou 19. století se uvedlo smyčcové kvarteto při FGM.¹⁹⁰ Na koncertě byla provedena hudba F. Schuberta (*Quartettsatz c moll č. 12*) a A. Dvořáka (*Smyčcový kvartet č. 12 F dur*).

Filharmonie zajistila 8. listopadu orchestrální doprovod k Slavnostnímu předávání nejvyšších ocenění Kraje Vysočina, díky kterému měli možnost jihlavští zastupitelé zhodnotit úroveň tělesa. Tento rok nebyl vánoční koncert zařazen v rámci abonmá. Uskutečnil se 16. prosince a se zpěvačkou D. Fučíkovou a Dětského pěveckého sboru Gaudium ZUŠ Jihlava byly provedeny vánoční koledy a pastorely.

¹⁸⁹ VARHANÍK, Jiří: „Při oslavě Mahlerovy filharmonie zazněl apel na morálnost společnost“, 10. 2. 2018, zdroj WWW <http://www.jihlavske-listy.cz/clanek24592-pri-oslave-mahlerovy-filharmonie-zaznel-apel-na-moralnost-spolecnosti.html>.

¹⁹⁰ J. Vindiš – první housle, B. Tolarová – druhé housle, L. Černý – viola, A. Jungová – violoncello.

S programem Hudební rodina Roseových podnikl Komorním orchestr KfV zájezd do Havlíčkova Brodu (1. 6.), Bojnic (8. 7.), Moravských Budějovic (9. 10), Třebíče (23. 10) a Pelhřimova (12. 11). Orchesterální koncerty s klasickou hudbou byly provedeny v Humpolci (15. 10.) a v Třebíči (28. 11).

Popularizačně-naučné pořady pro mateřské a základní školy jako v minulé sezoně představovaly skladatele mannheimské školy J. V. Stamice. Středoškolský program rozšiřoval povědomí o rodině Rosésových. Rodinné zázemí a situaci ve Vídni studentům přibližoval Z. Geist.

5 Festival sborového umění Jihlava a Filharmonie Gustava Mahlera

První ročník daného festivalu se uskutečnil již v roce 1957, a tak jej lze považovat za jeden z nejstarších festivalů ve střední a východní Evropě.¹⁹¹ Za tuto dobu přehlídku navštívily desítky sborů z Československa i zahraničí. Každoroční třídenní událost probíhá na počátku června¹⁹² a umožňuje dětským, mládežnickým i dospělým smíšeným sborům představit kompozice různých žánrů a druhů – od duchovních skladeb, přes stará světská díla, až po jazzové a avantgardní novinky.¹⁹³ Přehlídka je soutěžní, takže poslední den odborná porota vyhodnotí a ocení nejlepší sbory. Koncerty se konají v jihlavském Domě kultury, ale i v sálu hotelu Gustav Mahler, v kostele Povýšení sv. Kříže a na Masarykově náměstí. Festival je uskutečněn pod záštitou statutárního města Jihlava, Kraje Vysočina a Ministerstva kultury ČR. V průběhu patnácti let filharmonie se sbory nastudovala pestrý repertoár. Mimo klasické sborové literatury byly uvedeny skladby současných skladatelů.

Filharmonie Gustava Mahlera (dříve KFV) se stala od roku 2005 rezidenčním orchestrem a každoročně nastudovala s vybranými pěveckými tělesy, pod vedením J. Jakeše, jednu skladbu, která byla uvedena na prvním zahajovacím koncertu. Téměř každoroční účastí tělesa na festivalu vzrostlo povědomí o filharmonii i za hranicemi regionu.

V roce 2005 přednesli *Missa Brevis in B* J. Haydna za účasti dívčího sboru PF UJEP Ústí nad Labem, Misica Oeconomica Pragensis VŠE Praha, JSPS Melodie a SPS Cordia Telč. Mozartova *Korunovační mše C dur* zazněla v roce 2006.¹⁹⁴ Pro jubilejní padesátý ročník, tedy pro rok 2007, J. Jakeš oslovil skladatele A. Tučapského, který žije v Anglii, aby pro tuto příležitost zkomponoval vokálně instrumentální skladbu.¹⁹⁵ Skladatel objednávku přijal a zkomponoval kantátu *Lubilate–laudate*, kterou v Jihlavě 29. června za doprovodu KFV a sboru JSPS Melodie, Pražského smíšeného sboru a

¹⁹¹ FSU – festival sborového umění, 2019 / 62. FSU. *FSU – festival sborového umění, 2019 / 62. FSU* Dostupné z: <https://www.fsujihlava.com/>.

¹⁹² FUČÍK, Ladislav: „Padesátý ročník FSU: Mexičané se radovali ze zpěvu, obdivuhodný výkon Kühnova sboru...“, in: Jihlavské listy. 20. 7. 2007, s. 10–11.

¹⁹³ V Jihlavě začal 50. ročník Festivalu sborové umění.

¹⁹⁴ KFV společně se soubory: NONA Ústí nad Labem, Apollo Bratislava, PS Melodie a PS Cordia Telč.

¹⁹⁵ Korespondence mezi J. Jakešem a A. Tupačovským. Srpen–září 2006, in: Archiv filharmonie.

sboru Vox iuvenalis Brno sám dirigoval.¹⁹⁶ Zakladatel jihlavské sborové přehlídky a recenzent Jihlavské filharmonie L. Fučík ohodnotil premiéru těmito slovy: „*Skladba vyzněla celkem dobře. Sborová část je pro neprofesionální hudební tělesa přijatelná. Stálo by za úvahu doprovod uvést pro čtyřruční klavír. Skladba je profesionálně napsaná. Orchestrální doprovod byl výborný. Obecenstvo ocenilo výkony účinkujících a dirigenta nadšeným potleskem.*“¹⁹⁷

Je patrné, že dramaturgie festivalu v následujících letech sahala jak k osvědčeným skladbám klasicismu a romantismu (J. Haydn – *Te Deum*,¹⁹⁸ v roce 2009; P. Vranický – světská kantáta *Die Fürstenfejer*,¹⁹⁹ 2008; J. Mysliveček – *Tre notturni*,²⁰⁰ 2013; L. van Beethoven – *Fantazie pro klavír, sbor a orchestr c moll, op. 80*,²⁰¹ 2010; B. Smetana – *Česká píseň*,²⁰² 2014; A. Dvořák – *Mše D dur*,²⁰³ 2017), tak k světovým premiérám skladeb současných autorů (Z. Lukáš – *Pocita lásce*, 2013, I. Hurník – *Viva la musica!*, 2011). V roce 2018 se FGM festivalu neúčastnila z důvodu změny v dotačním řízení města Jihlavy.²⁰⁴

¹⁹⁶ FUČÍK, Ladislav: „Padesátý ročník FSU: Mexičané se radovali ze zpěvu, obdivuhodný výkon Kühnova sboru...“, in: Jihlavské listy. 20. 7. 2007, s 10-11.

¹⁹⁷ Tamtéž.

¹⁹⁸ S filharmonií vystoupili: SPS Melodie, Cecilie-Cecilia Třešť, Tucet Humpolec, Svatopluk Třešť a PS Slavík Pacov. (Program Festivalu sborového umění Jihlava. 2009.)

¹⁹⁹ Byť ve zkrácené verzi, tak v české premiéře nastudovali filharmonici s JSPS Melodie, PS Smetana Telč, Tucet Humpolec, Svatomartinským sborem Třebíč a Třešťským ženským pěveckým sborem Třešť. V sólových partech zazpívali: D. Vaňkátová – soprán, O. Socha – tenor, J. Ondráček – tenor a J. Hájek – baryton. (Program Festivalu sborového umění Jihlava. 2008.)

²⁰⁰ S Foerstrovým komorním pěveckým sdružením Praha.

²⁰¹ Klavírního sóla se zhostila V. Böhmová. Za doprovodu orchestru sborový part zazpívaly: SPS Melodie, PS Cecilie-Cecilia Třešť, Tucet Humpolec, PS Slavík Pacov, PS Svatopluk a Orfej Praha.

²⁰² Dvě stě pěvců spojených pěveckých těles.

²⁰³ Pěvci z těles: Nové české písně Plzeň, SPS Konzervatoře P. J. Vejvanovského z Kroměříže.

²⁰⁴ Rozhovor s J. Jakešem 19. 4. 2019, in: Archiv autora.

6 Profily šéfdirigentů

6.1 Mgr. Jiří Jakeš (*1967)

Narodil se v Jihlavě a absolvoval Masarykovu univerzitu v Brně v oboru dirigování a řízení sborů. Po ukončení studia se vrátil zpět do Jihlavy. Dirigentskou činnost zahájil v Komorním orchestru města Jihlavy. V současné době je šéfdirigentem Filharmonie Gustava Mahlera. V minulosti působil jako šéfdirigent Středočeského symfonického orchestru. Stále je hudebním ředitelem Magického hudebního divadla Praha a uměleckým ředitelem Festivalu sborového umění Jihlava. V počátku své kariéry byl 18 let sbormistrem Dětského pěveckého sboru Gaudium, 11 let vedl Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie a 6 let Ženský pěvecký sbor Cecilie-Cecilia. Se zmíněnými sbory absolvoval řadu soutěží a soutěžních přehlídek a několik zahraničních turné (Francie, Německo, Švýcarsko, Rakousko, Holandsko, Belgie). V posledních letech je zván do porot sborových soutěží. Kromě dirigentské činnosti se věnuje komponování. Za svůj život složil několik vlastních skladeb, ale mimo to napsal řadu úprav pro symfonický orchestr a pěvecké sbory. Věnuje se i aranžování například filmové hudby pro symfonický orchestr. Za svůj kulturní přínos získal i významná ocenění – Cenu města Jihlavy v roce 2017 a nejvyšší ocenění Kraje Vysočina – Skleněnou medaili v roce 2018.²⁰⁵

6.2 Lubomír Šrubař (*1953)

Narodil se v Brně, kde také vystudoval brněnskou konzervatoř v oboru varhany, klavír, dirigování a skladbu. Od roku 1993 do roku 2016 působil jako dirigent a korepetitor Horáckého divadla Jihlava, pro které do mnoha inscenací komponoval scénickou hudbu. Ve Filharmonii Gustava Mahlera na postu šéfdirigenta působil sezonu 2003–2004. Dnes působí jako učitel v Základní umělecké škole v Jihlavě.²⁰⁶

²⁰⁵ Viz elektronická korespondence s J. Jakešem, šéfdirigentem FGM. 20. 4. 2019, in: Archiv autora.

²⁰⁶ Archiv filharmonie.

Závěr

Historie jihlavského tělesa, původně pojmenovaného Komorní filharmonie Vysočina, se začala odvíjet v únoru 2003. Kromě uměleckých vizí si filharmonie kladla za cíl stát se důležitým článkem rozvoje kultury a vzdělanosti v nově vzniklém Kraji Vysočina, kde neexistovalo jiné profesionální orchestrální těleso. Těmto cílům těleso jistě dostalo. Zásluhou správného vedení ambiciósního šéfdirigenta J. Jakeše filharmonie již šestnáctým rokem zabezpečuje kvalitní kulturní vyžití spousty hudbymilovných občanů, a to nejen v Jihlavě, ale i v rámci celého regionu.

Za 15 let působení těleso odehrálo zhruba 500 vystoupení. V současné době v orchestru působí cca 70 hudebníků z různých koutů České republiky. V Jihlavě se povedlo zavést abonentní cykly, které si získaly stálé posluchače a stále k nim přibývají noví zájemci o klasickou hudbu. Filharmonie Gustava Mahlera patří k profesionálním symfonickým orchestrům České republiky.

Dramaturgie se během svého patnáctiletého fungování přirozeně vyvíjela a reagovala v první řadě na obsazení tělesa. V prvních sezonách se o volbě vhodného repertoáru, jenž by směřoval k uměleckému růstu orchestru šéfdirigent radil s muzikologem Z. Markem. Těleso začínalo na bázi komorního orchestru, a provádělo tomu odpovídající díla. Repertoár tvořily skladby především barokních a raně klasicistních autorů (J. S. Bach, A. Vivaldi, J. V. Stamic či F. Benda). Od roku 2007 kdy doplněním hráčů některých nástrojových skupin došlo k vlastnímu vzniku symfonického orchestru. Rozšířil se dramaturgický rádius směrem k instrumentálním skladbám vrcholného klasicismu a představitelů 19. století. Do repertoáru orchestru přibyly symfonie J. Haydna, díla W. A. Mozarta, nástrojové koncerty a symfonie L. van Beethovena či opusy A. Dvořáka, B. Smetany nebo F. Chopina.

Přijetím jména velkého komponisty Gustava Mahlera do názvu tělesa v roce 2011 se filharmonie přihlásila k propagaci toho umělce. Každé uvedení některého z Mahlerových děl (*Symfonie č. 1*, *Symfonie č. 4* či symfonická báseň *Totenfeier*) znamenal pro těleso velký úspěch a J. Jakeš doufá, že bude orchestr v tomto trendu nadále pokračovat.

Další oblastí, kam nasměrovala dramaturgie filharmonie svou pozornost, bylo časté hostování operních pěvců. Jejichž zásluhou se repertoár rozšířil o operního repertoár zejména období romantismu (G. Verdi, G. Rossini, G. Puccini, A. Dvořák či B. Smetana).

Neméně záslužným činem se stalo uvádění děl skladatelů, jež se narodili na Vysočině a později získali světový ohlas. Touto tendencí se šéfdirigent Jakeš odklonil od repertoáru většiny orchestrů, jež zmíněné autory příliš neprovádějí. Společně s orchestrem nastudoval dlouho neprováděné opusy bratrů Vranických, rodáků z Nové Říše, i významné hudební rodiny Stamiců z Havlíčkova Brodu. Tyto autory šéfdirigent pravidelně zařazuje do koncertní činnosti. K prosazování regionálních autorů dochází i prostřednictvím premiérových kusů soudobých jihlavských skladatelů, především A. Noska a B. Boudy.

Stejně jako většina v současné době fungující orchestrů České republiky, i jihlavská filharmonie přizpůsobuje dramaturgii některých koncertů potřebám širšího publika a roku 2010 zařadila formát filmových a populárních koncertů, které dle tvrzení vedení navštěvuje nejvíce diváků.

Abonentní cykly koncertů se v Jihlavě pravidelně realizují již od roku 2005. Od roku 2009 management tělesa začal po vzoru hudebních institucí členit abonentní cykly do skupin. Skupina „A“ zahrnuje 5-6 orchestrálních koncertů a skupina „B“ 6-7 komorních představení.

Prvním místem konání jihlavských orchestrálních koncertů se stal sál hotelu Gustav Mahler, později se však těžiště koncertů přesunulo do Domu kultury a odborů, kde se realizují i v současnosti. V roce 2008 filharmonie získala stabilní zázemí v centru Jihlavy. Od jihlavského magistrátu si vedení pronajalo historický dům, který již 11 let slouží ke zkouškám orchestru a pořádání komorních koncertů. Tato budova nese název Dům filharmonie.

Cyklus komorních koncertů se pravidelně uskutečňuje od roku 2009. Kromě komorních ansámbľů složených ze členů orchestru přijali pozvání jak čeští, tak světoví umělci, jež vystoupili s různorodým repertoárem. Realizovaly se klavírní recitály, vystoupila dua, kvarteta či komorní orchestry rozličných nástrojových skupin.

O dramaturgii v současné době rozhoduje výhradně šéfdirigent. Nicméně je však limitován finanční situací dané sezony. Na jihlavskou koncertní činnost přispívá město Jihlava a několik sponzorů. Zájezdní představení se realizují díky dotacím Kraje Vysočina. I přes finanční omezení je však repertoár pestrý a každoročně přináší nové skladby napříč uměleckými styly.

Těleso od počátku své existence využilo potenciál místních sborových těles a spolupracovalo s regionálními uměleckými soubory. Jmenujme příkladem JSPS Melodie, PS Cordia z Telče, ženský pěvecký sbor Celilie-Cecilia, PS Svatopluk Humpolec a mnoho dalších. Mnohé z nich s orchestrem vystupují dodnes. Do koncertní činnosti zapojilo i žáky oblastních hudebních škol. Mimořádné postavení mezi místními spolupracujícími umělci získala také sopranistka D. Fučíková, jež přízeň zachovává i v současnosti.

Za dobu trvání filharmonie spolupracovala s řadou výjimečných sólistů, uvedme příkladem G. Beňáčkovou, E. Urbanovou, Š. Margitu, P. Šporcla, M. Gemrotovou, V. Böhmovou či P. Nouzovského. Kooperovala s dirigenty P. Vronským Ch. Olivier-Munroem, L. Hurníkem či A. Tučapským.

Zásluhou Mistrovských dirigentským kurzům Gustava Mahlera, které se konaly v letech 2008–2010 za účasti dirigentů z různých koutů světa, se filharmonie dostala do povědomí i za hranice republiky. Přes zájem o kurzy se v dalších letech nepodařilo managementu filharmonie opatřit potřebné finanční prostředky k zabezpečení dalších ročníků.

Každoroční účast na Festivalu sborového umění Jihlava, jehož je od roku 2005 orchestr nedílnou součástí, svědčí o narůstající flexibilitě tělesa i v žánru vokálně-instrumentálním (Missa *Brevis in B* J. Haydna, kantáta *Fürstenfeyer* P. Vranického či skladba *Lubilate–laudate* A. Tučapského). V neposlední řadě patří k důležitým událostem podíl na mezinárodním Festivalu Gustava Mahlera Jihlava.

Díky finanční podpoře Kraje Vysočina filharmonie mohla realizovat orchestrální koncerty v několika městech a obcích regionu: Dušejov, Golčův Jeníkov, Havlíčkův Brod, Jaroměřice nad Rokytnou, Pelhřimov, Polná, Třebíč, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou a řadě dalších.

Neméně důležitou součástí činnosti filharmonie je pořádání výchovných pořadů pro žáky mateřských, základních a středních škol. Každoročně se žáci seznámili s nejnámějšími hudebními osobnostmi světových i českých dějin.

Za dobu existence těleso nastudovalo bohatý repertoár, od barokní hudby po současnou. Vysoké zastoupení má hudba operní a operetní, filmová či muzikálová a v neposlední řadě vokálně-instrumentální. Filharmonie Gustava Mahlera si zcela nepochybně vydobyla své místo v regionální kultuře.

Shrnutí

Předkládána bakalářská práce se zabývá působením Filharmonie Gustava Mahlera v Jihlavě v letech 2003-2018.

V úvodní kapitole je obsažen nástin jihlavského hudebního života 20. století. Dále poukazuje na význam jediného profesionálního tělesa působící v Kraji Vysočina. Práce ve sledovaném období kromě organizační složky především reflektuje volbu dramaturgie jednotlivých sezon a interpretační úroveň orchestru, která je podepřena několika recenzemi z místního tisku. Kromě jihlavských abonementních cyklů se zabývá mimořádnými a zájezdními koncerty, v neposlední řadě výchovnými pořady pro školy v regionu.

Text je rovněž zaměřen na účinkování sólistů a na profily dirigentů. Samostatná kapitola je věnována Festivalu sborové umění Jihlava, kde se rezidenčním orchestrem stala zmíněná filharmonie.

Summary

This bachelor thesis deals with presence of Gustav Mahler`s philharmonia in Jihlava during the years 2003 to 2018.

Introduction chapter of the bachelor thesis describes music life in Jihlava during 20th Century while pointing out on significance of single professional musical ensemble. Furthermore, certain dramaturgy principles & approaches of that era as well as interpretation level of Orchestra are clarified. These findings are supported by publicly available reviews stated in the local newspapers. Besides of Jihlava`s subscriber on cycles, thesis deals with concert trips and educational sessions organized for schools in the region.

In addition, text is also focused on soloist musician and profiles of music conductors. Single chapter is dedicated to Festival of Choral Art in Jihlava where residential Orchestra has become already mentioned Philharmonia.

Zusammenfassung

Die vorliegende Bachelorarbeit beschäftigt sich mit der Tätigkeit von der Philharmonie Gustav Mahler's in Iglau zwischen den Jahren 2003–2018.

Das erste Kapitel beinhaltet einen Abriss vom ینگaluer Kulturleben im 20. Jahrhundert. Weiter weist sie auf die Bedeutung von einem einzigen, im Bezirk Vysočina wirkenden, professionellen Orchester. Im Rahmen des erwähnten Zeitabschnitts reflektiert die Arbeit vor allem die Wahl der Dramaturgie von einzigen Saisons und die Interpretationsfähigkeit des Orchesters, die hier von einigen Rezensionen aus der Zeitung von dieser Region unterstützt wird. Außer ینگaluer Abennementszyklen befasst sich diese Arbeit mit außergewöhnlichen Tourneen und nicht zuletzt auch mit speziellen Programmen für Schulen in der Region.

Der Text orientiert sich auch auf die Wirkung der Solisten und Dirigenten. Ein selbstständiges Kapitel wird dem Festival *Chorkunst Iglau* (Sborové umění Jihlava) gewidmet, wo die erwähnte Philharmonie zum Residenzorchester wurde

Soupis pramenů a literatury

Literatura

ARNOLD, Denis, ed. *The new Oxford companion to music*. Oxford: Oxford University Press, c1983. ISBN 0-19-311316.

ČERNUŠÁK, Gracian, ŠTĚDRŮŇ, Bohumír a NOVÁČEK, Zdenko. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.

FILA, Josef a kol. *Horácké divadlo 2000–2005*. Jihlava: Ekon, 2005.

FILA, Josef a kol. *Horácké divadlo 2005–2015*. Pelhřimov: Tiskárna a vydavatelství 999, 2015.

GEIST, Zdeněk. *Hoffmann, Mahler, Rosé: doba, vztahy, souvislosti*. Jihlava: Parola spol., 2018. ISBN 978-80-904742-6-0.

KOLEKTIV AUTORŮ. *DKO JIHLAVA 1960-2010*. Jihlava: Ofestová tiskárna DKO.2010.

JIRÁK, Pavel a BAMBULA, Petr. *Patnáct let Pěveckého sdružení Campanula 1985–2000*. Jihlava: Pěvecké sdružení Campanula, 2000.

JAROŠ, Zdeněk, KŘESADLO, Karel. *Kulturně historický průvodce městem Jihlava*. Jihlava: MěÚ Jihlava, 1996.

KLUKANOVÁ, Ludmila. *Jihlava Gustavu Mahlerovi*. Vyd. 2., rozš. Jihlava: Parola, 2010. ISBN 978-80-903282-7-3.

Diplomové práce:

SEDLÁKOVÁ, Jana. *Pěvecké sbory města Jihlavy*. České Budějovice 2008. Diplomová práce (Mgr.). Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra hudební výchovy.

LEVÁKOVÁ, Jana. *Horácké divadlo a hudba*. Brno 2013. Diplomová práce (Bc.). Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Katedra hudební vědy.

Recenze a články v tisku

BUČEK, Jaroslav: „Kraj ani města na Vysočině zatím žádný orchestr nezřizují“, in: *Deník Vysočina*, 18. 3. 2004, s. 9.

„JV“ „Nová komorní filharmonie se představí. In: *Jihlavské listy*, 13. 4. 2004, s. 9.

JANDOVÁ, Barbora: „Vysočina má konečně v Jihlavě svou profesionální filharmonii“, in: *Jihlavské listy*, 6. 4. 2004, s. 9-10.

BUČEK, Jaroslav: „Kraj ani města na Vysočině zatím žádný orchestr nezřizují“, in: *Deník Vysočina*, 18. 3. 2004, s. 9.

„ČTK“: „Filharmonie Vysočina poprvé před publikem“, in: *Deník Vysočina*, 19.4. 2004, s. 8.

„Dobrý den, Evropo!“, in: *Kraj Vysočina*, č. 4, duben 2004.

„JV“: „Filharmonie s Danou Fučíkovou“, in: *Jihlavské listy*. 19. 11. 2005, s. 9.

FUČÍK, Ladislav: „Přesvědčivý výkon sopranistky Fučíkové“, in: *Jihlavské listy*. 12. 12. 2005, s. 10-11.

JV“: „Filharmonie, Šporcl i Campanula zaplnili o Vánocích chrám“, in: *Jihlavské listy*. 30. 12. 2005, s. 10.

„JV“: „Sólisté Komorní filharmonie vystoupí v ZUŠ“, in: *Jihlavské listy*. 7. 10. 2005.

„JV“ „Po mozartovském úspěchu uvede filharmonie české mistry“, in: *Jihlavské listy*. 23.5.2006, s. 9.

„JV“: „Filharmonie uvedla premiéry“, in: *Jihlavské listy*. 17.10.2006, s. 9.

„JV“: „Jihlava o svátcích zažila i špičkové kulturní výkony“, in: *Jihlavské listy*. 25. 12. 2006, s 9-10.

„JV“ „Jako host komorní filharmonie vystoupí virtuos Roman Patočka“, in: *Jihlavské listy* 22. 12.2006.

„JV“: „Neděla patřila v kostelích hudbě“, in: *Jihlavské listy*. 24. 4. 2007, s. 9

„JV“: „Patočka hraje s filharmonii“, in: *Jihlavské listy*. 11. 5. 2007, s 10.

COUFALOVÁ, Petra: „Komorní filharmonie Vysočina oslaví pětileté výročí v Jihlavě“, in: *Deník Vysočiny*. 27. 3. 2008, s. 11.

VARHANÍK, Jiří“ „Filharmonie vytěžila morální kapitál“, in: *Jihlavské listy*. 10. 10. 2008, s. 9.

„JV“: „Dům filharmonie dnes zahájí činnost“, in: *Jihlavské listy*. 4. 11. 2008, s. 9.

„JV“: „Dirigentské kurzy zakončí Titán“, in: *Jihlavské listy*. 11. 11. 200, s. 10.

„JV“: Vronský: Zkoušet Mahlera bez orchestru je jako trénovat Sáblikovou bez ledu“, in: *Jihlavské listy*. 14. 11. 2008, s. 10-11.

- „JV“: „Komorní filharmonie oslaví koncertem páté výročí“, in: *Jihlavské listy*. 28. 3. 2008, s. 9.
- COUFALOVÁ, Petra: „Filharmonie zahraje skladby velikánů“, in: *Jihlavský deník*. 5. 5. 2008, s. 9
- „JV“: „Vranického skladby znovu oživnou“, in: *Jihlavské listy*. 20. 9. 2008.
- „JV“: „Jiří Jakeš: Věřím, že Vranický opět zazáří na světových pódii“, in: *Jihlavské listy*. 10. 10. 2008, s. 10-11.
- „ČTK“: „Na Svatováclavský koncert naváže pocta skladateli Vranickému v DKO“, in: *Jihlavské listy*, 3. 10. 2008, s. 9.
- „JV“: „Filharmonie za Vranického sklidila velký aplaus“, in: *Jihlavské listy*. 7. 10. 2008., s. 9.
- „ČTK“: „Na Svatováclavský koncert naváže pocta skladateli Vranickému v DKO“, in: *Jihlavské listy*, 3. 10. 2008, s. 9.
- TYPLT, Jan: Slet dirigentů zakončí galakonzert. In: *Mladá fronta*. 2. 10. 2009.
- „JV“: „Dirigenti přijeli na mistrovské kurzy“. In: *Jihlavské listy*. 2. 10. 2009, s. 9-10
- „JV“: „V mc donaldové epoše podpora kultury upadá, litoval kanadský dirigent“ in: *Jihlavské listy*. 9. 10. 2009, s. 10-11.
- „JV“: „Premiéra skladeb A. Noska“, in: *Jihlavské listy*. 15. 15. 2009, s. 9.
- JV“: „Výjimečný koncert filharmonie: 120 zpěváků a V. Böhmová“, in: *Jihlavské listy*. 13. 11. 2009, s. 9.
- „JV“: „Koncert světové pěvkyně“. In: *Jihlavské listy*. 20. 10. 2009, s. 9-10.
- SOUČKOVÁ, Jana: „Podzimní koncert Komorní filharmonie Vysočina odvážný. Publikum ho ocenilo. In: *Jihlavský deník*. 16. 11. 2010, s. 11.)
- JV“: „Komorní filharmonie chystá trio Straussů“, in: *Jihlavské listy*. 31. 12.2010, s. 9.
- BEZ AUTORA:“ Odhalení Mahlerova pomníku předcházejí kurzy dirigentů“, in: *Jihlavské listy*. 2. 7. 2010, s. 24.
- TYPLT, Jan: „Filharmonici zahrají filmovou hudbu“, in: *Mladá fronta*. 6. 5. 2010.

SOUČKOVÁ, Jana: „Podzimní koncert Komorní filharmonie Vysočina odvážný. Publikum ho ocenilo. In: *Jihlavský deník*. 16. 11. 2010, s. 9.

„JV“: „Filharmonie a její hosté“, in: *Jihlavské listy*. 10. 12. 2010, s. 10.

„JV“: „Klavírista Víček koncertuje“, in: *Jihlavské listy* 19. 2. 2010, s. 9.

VARHANÍK Jiří: „Jihlavská filharmonii hodnotí tříletou etapu“, in: *Jihlavské listy*. 20. 11. 2011, s. 9-10.

JV“: „Mahlerova filharmonie zahraje Jakešovy úpravy filmových hitů“, in: *Jihlavské listy* 11. 11. 2011, s. 9.

VARHANÍK, Jiří: „Urbánková a Juránek zazpívají s filharmonií slavné melodie“, in: *Jihlavské listy* 23. 11. 2012, s. 10.

VARHANÍK Jiří: „Mahlerova filharmonie načla desátou sezonu s Jiřím Bártou“, in: *Jihlavské listy*. 5. 2. 2013, s.9.

JV“: „Začíná PROMS 2014, série projekcí koncertů filharmonie“, in: *Jihlavské listy*. 4. 7. 2014, s. 9.

VARHANÍK, Jiří: „Sezona Mahlerovy filharmonie otevře Vivaldiho klasika“, In: *Jihlavské listy*. 16. 9. 2015, s 9.

FUČÍK, Ladislav: „Padesátý ročník FSU: Mexičané se radovali ze zpěvu, obdivuhodný výkon Kühnova sboru... in: *Jihlavské listy*. 20. 7. 2007, s. 10-11.

Internetové zdroje

KUDRNOVÁ, Zuzana: „Hej mistře“, 10.12.2011, zdroj WWW
https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20111210-ji-hej-mistre-vystoupeni-filharmonie.html.

HAVLÍK, Ivan: „V chrámu zpívali s filharmonií“, 29. 12. 2011, zdroj WWW
https://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/v-chramu-zpivali-s-filharmonii20111229.html

KUDRNOVÁ, Zuzana: „Jihlavští filharmonici zahajují koncertní sezonu Mozartem“, 16. 3. 2012, zdroj WWW

https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20120316_ji_jihlavsti-filharmonici-zahajuji-koncertni-sezonu-mozartem.html.

ŠMERGL, Petr: „Filharmonici zahrají v Jihlavě poprvé Smetanovu Vltavu“, 10. 10. 2012, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonici-zahraji-v-jihlave-poprve-smetanovu-vltavu-20121010.html.

KUDRNOVÁ, Zuzana: „Jihlavská filharmonie zahájí cyklus koncertů“, 10. 2. 2012, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20120210-ji-jihlavska-filharmonie-zahaji-cyklus-ko.html

KUDRNOVÁ, Zuzana: „Koncert filharmonie: Zazní Vivaldi, Haydn i Strauss“, 3. 3. 2012, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/20120303_ji_zazni-vivaldi-haydn-i-strauss.html

JÍRA Jiří: „Vivat Opera! Mistry představí dva sólisté“, 12. 10. 2013, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/vivat-opera-mistry-predstavi-dva-soliste-20131012.html.

ŽÁKOVÁ, Lucie: „Filharmonie uvede novoroční koncert“, 11. 1. 2014, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonie-uvede-novorocni-koncert-20140111.html.

ŽÁKOVÁ Lucie, „Filharmonie zve na noc slavných filmových melodií“, 15. 11. 2014, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonie-zve-na-noc-slavných-filmových-melodii-20141115.html.

ŽÁKOVÁ Lucie, „Filharmonici zahrají v neděli“, 7. 3. 2015, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/filharmonici-zahraji-v-nedeli-20150307.html

VARHANÍK Jiří: „Filharmonie oslavila Stamice“, 28. 3. 2017, zdroj WWW <http://www.jihlavske-listy.cz/clanek21954-filharmonie-oslavila-stamice.html>.

KUCEJ Tomáš: „Domem kultury zazní Podzimní koncert“, 20. 10. 2017, zdroj WWW https://jihlavsky.denik.cz/kultura_region/domem-kultury-zazni-podzimni-koncert-jihlavske-filharmonie-20171020.html.

VARHANÍK Jiří: „Mahlerova filharmonie je na scéně patnáctý rok“, 7. 1. 2018, zdroj WWW <http://www.jihlavske-listy.cz/clanek24316-mahlerova-filharmonie-je-na-scene-patnacty-rok.html>.

VARHANÍK Jiří: „Při oslavě Mahlerovy filharmonie zazněl apel na morálnost společnost“, 10. 2. 2018, zdroj WWW <http://www.jihlavske-listy.cz/clanek24592-pri-oslavě-mahlerovy-filharmonie-zaznel-apel-na-moralnost-spolecnosti.html>.

FSU – festival sborového umění, 2019 / 62. FSU. *FSU – festival sborového umění, 2019 / 62. FSU* Dostupné z: <https://www.fsujihlava.com/>.

Respondenti

MAJEROVÁ, Drahomíra, ředitelka FGM Jihlava, elektronická korespondence ze dne 9. 4. 2019, in: Archiv autora.

JAKEŠ, Jiří, šéfdirigent FGM, elektronická korespondence ze dne 19. 4. 2019, in: Archiv autora.

Anotace

Příjmení a jméno autora:	Šlehubr Václav
Název katedry a fakulty:	Katedra muzikologie, Filozofická fakulta UP v Olomouci
Název bakalářské diplomové práce:	Filharmonie Gustava Mahlera (2003–2008)
Vedoucí bakalářské diplomové práce:	doc. PhDr. Eva Vičarová, Ph.D.
Počet znaků:	109 307
Počet stran:	66
Počet příloh:	0
Počet titulů použité literatury:	13

Charakteristika bakalářské diplomové práce:

Předkládána bakalářská práce se zabývá působením Filharmonie Gustava Mahlera v Jihlavě v letech 2003-2018. V úvodní kapitole je obsažen nástin jihlavského hudebního života 20. století. Dále poukazuje na význam jediného profesionálního tělesa působící v Kraji Vysočina. Práce ve sledovaném období kromě organizační složky především reflektuje volbu dramaturgie jednotlivých sezon a interpretační úroveň orchestru, která je podepřena několika recenzemi z místního tisku. Kromě jihlavských abonentních cyklů se zabývá mimořádnými a zájezdními koncerty a v neposlední řadě výchovnými pořady pro školy v regionu. Text je rovněž zaměřen na účinkování sólistů a na profily dirigentů. Samostatná kapitola je věnována Festivalu sborové umění Jihlava, kde se rezidenčním orchestrem stala zmíněná filharmonie.

Klíčová slova:

Filharmonie Gustava Mahlera, Komorní filharmonie Vysočina, jihlavské filharmonie, symfonický orchestr, Jiří Jakeš